

# Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.10 112. ÅRGANG 06.10.26 - 26.10.26

NTNUs reaksjon på KI-kaos: eksamen i januar 8 | Norske universiteter blir spionert på 12

Norges fremste skrekkfilmekspert om årets braksuksesser 36



Ungelystere  
gjenoppliver skiven:  
Vinylen er på vei tilbake

Side 42

GRATIS



2026



16.10



/07.02

Trondheim  
kunstmuseum

2027

TTT MTE

M  
I  
S  
T

REDAKTØR UNDER DUSKEN  
Håvard Stenstadvold  
– Tlf: 917 75 460  
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN  
Andreas Dalhaug  
– Tlf: 468 32 913  
avisnestleder@studentmediene.no

Anette Rauan  
– Tlf: 902 76 287  
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR  
STUDENTMEDIENE I  
TRONDHEIM AS  
Emma Linnea Holm-Ross  
– Tlf: 482 08 904  
ansvarligredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER  
Noah Handeland  
– Tlf: 415 68 818  
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF  
Herman Bache Jensen  
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR  
Inga Sægrov Binningsbø  
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR  
Hans Einar Tuhus Fuglum  
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR  
Sigrid Auno  
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR  
Eivind Karlsen Eines  
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR  
Lise Strand  
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR  
Wendy Wingwei Leung  
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR  
Grigore Cazacu  
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF  
Nora Louise Weidemann Grimstad  
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF  
Thomas Vevle Bruknaap  
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK  
Cecilie Bjørnsdatter Raustein (sjef),  
Kristoffer Ramsøy Fredriksen (nestsjef),  
Benedikt Erikstad Javorovic, Christina  
Xenaki, Karianne Folkvord Furset, Sina  
Leirvik, Kjersti Eline Stuen, Mille Eftang  
Meinich, Erle Frost, Hallvard Speetjens  
Svindland, Amelia Vasaru, Lise Eriksen,  
Stine Aunan

GRAFIKERE  
Nora Louise Weidemann Grimstad  
(1-5)  
Margrethe Høgh Songnæss (6-17)  
Louise Horn (18-27)  
Alva Norheim (28-35)  
Julie Horn Kvåle (36-45)  
Heidi Lysgård Fagerheim (46-57)

KORREKTUR  
Anna Julie Wallenius

FORSIDE  
Annlaug Marie Evjenth Sørhaug

## I denne utgaven



### SIKKERHETSTRUSSEL FOR NTNU

I det siste har Norge opplevd flere tilfeller av utenlandske etterretningsaktører som infiltrerer våre høyere utdanningsinstitusjoner. Målene inkluderer alt fra å stjele forskning til utvikling av masseødelegelsesvåpen til å stilne kritikere. Tidligere ansatt i Etterretningstjenesten forteller om situasjonen.

Side 12



### DYREMANGFOLD ETTER CAMPUSSAMMENSLÅING

Økologiske rådgivere til Enhet for campussammenslåing er bekymret for at utbyggingen ikke vil ivareta det biologiske mangfoldet i grøntområdene på Gløshaugen. Statsbygg hevder derimot at naturen ikke bare beholdes, men styrkes.

Side 18



### DE BEVINGEDES SKYTSENGLER

Duepatruljen er en gruppe frivillige som jobber hardt for å passe på duene i byen. Heling av sår, rehabilitering og langtidsbehandling er noen av inngrepene de gjør for å gi duene bedre liv. Patruljen har vært aktiv i Oslo, og har nylig etablert en avdeling i Trondheim.

Side 24

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

### TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondhjem, som står uten redaksjonelt ansvar.

Jeg ble unnløst på H-helg

### ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Lisensnr. 241823  
Sertifikat nr. 1638



Miljøtrykksak fra  
Trykkpartner AS.





# Si din mening, vinn gavekort på 1000 kr

Hva vil du lese i Under Dusken? Vi vil høre fra deg! Skann QR-koden og svar på en kort undersøkelse, så er du med i trekningen av et gavekort på 1000 kr!



Svarfrist er 15. nov

Skann koden og bli med i trekningen!



## LEDER

Håvard Stenstadvold

REDAKTØR I UNDER DUSKEN

## Uhyggelige ting avtales bak lukkede dører

Ondartede aktører med skjulte intensjoner finnes. Ikke lat som om de ikke gjør det.

**Folk som gjør sleipe ting** har en sterk tendens til å være uærlige om det de driver med. Dette gjelder på tvers av nasjoner og samfunnsgrupper. Det er en universell sannhet, også for verdenseliten.

**Man ønsker å stole på** at folk snakker sant, men ofte er ikke det tilfellet. Ofte er det til og med bevisst og nøye planlagt. Eksempelvis hadde Volkswagen programmert motorene sine til å redusere eksosen når den merket at den var på en utslippstest. Den eneste hensikten var å få bilen til å lyve til myndighetene.

**Et annet eksempel** er Purdue Pharma som lanserte det smertestillende legemiddelet Oxycontin, og eksplisitt markedsførte det som ikke-avhengighetsskapende, i full viten om at legemiddelet var ekstremt avhengighetskapende. Dette ødela mange samfunn i USA og er en av hovedårsakene til den fortsatt pågående amerikanske opioidepidemien.

**Det skorter ikke på eksempler** fra USAs myndigheter heller: CIAs hårreisende eksperimenter innen hjernevasking under MK-Ultra-programmet, Watergate-skandalen hvor Richard

Nixons valgstab installerte avlyttingsutstyr i motstanderpartiets hotellrom og «Operation Sea-Spray», hvor den amerikanske marinen spredte smittsomme sykdommer langs California-kysten for å simulere spredningen av biologiske angrep på sin egen befolkning.

**Når slike konspirasjoner** er offentliggjort med håndfaste beviser, er det ikke paranoid adferd å ane ugler i mosen når ting skurrer i andre situasjoner. For eksempel i saken mot den belgiske barneforgriperen Marc Dutroux, som påsto å ha et nettverk i den belgiske eliten. Etterforskningslederen ble på kontroversielt grunnlag byttet ut med en annen som brydde seg mye mindre om dette nettverket.

**Folk med makt** møtes faktisk bak lukkede dører for å legge planer de ikke vil at noen andre skal vite om. Mediemoguler kan faktisk få mediehuse sine til å manipulere publikum til fordel for sine politiske venner. Ikke nok med det: Mange storkarer ser ikke verden på samme måte som vanlige folk, og motivasjonen er ikke alltid bare grådighet og egen vinning.

**Peter Thiel**, en av verdens mektigste sleipinger, er overbevist om at Palantir og KI-selskapene er i en hellig krig mot krefter som tjener antikrist. Mektig risikokapitalist og rådgiver til Donald Trump, Marc Andreessen, er en tilhenger av Nick Land og hans spinnville kapitalistiske akselerasjonisme. Javier Milei hevder at hans avdøde hund kontaktet ham fra den andre siden og ga ham i oppdrag å bli Argentinas president.

**Vi dødelige har** gjennom historien blitt påvirket av økonomiske endringer, revolusjoner, vitenskapelig utvikling, ideologiske bevegelser og mye mer. Historisk sett har eliten stått bak disse endringene og derfor vært påvirket annerledes. Vi lever ikke i samme verden som dem, og de har derfor heller ikke samme mål som oss. Dette er de nok ikke ærlige om.

**Når noe skurrer** har intuisjonen din sannsynligvis rett. Sammentreff skjer nesten aldri. Mennesker har en uhyre sofistisert evne til å kjenne igjen mønstre. Ikke henkast det den har å si.



## Er du helt sikker på dette her?

... sang Joke i 1994. Nå ønsker vi å stille det samme spørsmålet om studentpolitikken flaggskipssak, nemlig kravet om å øke studiestøtten til 1,5 G.



ILLUSTRASJON: Oliva Isaksen

**Studentersamfundet** i Trondhjem mener studiestøtten bør økes til 2 G, gitt en resolusjon vedtatt i Storsalen i september 2022. Deler av dagens styre, undertegnede inkludert, mener imidlertid at det er verdt å vurdere andre måter å forbedre studentenes økonomiske hverdag på.

**La oss gjøre** et grovt regnestykke. Det finnes omtrent 300 000 studenter i Norge. Hvis vi antar at to tredjedeler av dem mottar full studiestøtte fra Lånekassen dette studieåret og kvalifiserer til at 40 prosent av støtten blir omgjort til stipend, betyr det at 200 000 studenter mottar 68 000 kroner i stipend.

**Hvis de heller** skulle mottatt støtte tilsvarende 1,5 G med samme grad av stipend, ville hver av disse 200 000 studentene mottatt 81 900 kroner i stipend. En økning på 14 000 kroner per student i kostnader, gitt at resten av økningen skal betales tilbake når studiene er ferdig. Totalt vil det koste omtrent 2,8 milliarder kroner i året å øke støtten til 1,5 G.

**Dette er ikke** et nøyaktig regnestykke, men vi må uansett huske på at det koster penger å øke studiestøtten. De pengene kan brukes annerledes for å minske studenters økonomiske utfordringer, framfor å utstyre dem med mer penger til å håndtere de samme utfordringene.

**Det er fristende** å tenke på hvor billige landets studentkantiner kan bli med en liten milliard i subsidier, eller hvor drastisk en kan styrke studentfrivilligheten om tilskuddsordningene ble tilført noen hundre millioner i øremerkede midler.

**Slike prioriteringer** vil trolig også føre til mer sosiale studenter som oftere tar middagen i fellesskap på campus, og som i enda større grad deltar i verv fordi studentorganisasjonene blir mer livskraftige og slipper å bekymre seg for egen økonomi.

**Et annet poeng** er at en betydelig økning i studiestøtten kan tenkes å øke prissettet i leiemarkedet, i hvert fall i de byene der leieprisene allerede er høyest. Kyniske utleiende kan skru til prisene enda mer når man vet at studenter får merkbart mer penger mellom hendene.

**Det behøves** i hvert fall noen grundige analyser på hvorvidt økning i studiestøtte vil presse opp prisene i leiemarkedet betraktelig, før jeg helhjertet kan stille meg bak kravet om 1,5 G. Kanskje er det lurer å bruke pengene på å virkelig få fart på bygging og restaurering av studentboliger.

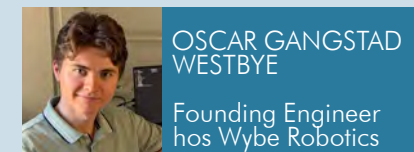
**Avslutningsvis** er det kjedelig, men viktig å huske på at en økning til 1,5 G i studiestøtte også fører til at alle studenter får mer lån og gjeld som en vakker dag må betales tilbake. Ved å styrke ordningene i studiehverdagen slipper man det problemet.

**Det viktigste poenget** her er imidlertid at saken om 1,5 G er mer nyansert enn man får inntrykk av når man leser erklæringene til studentpolitikken i Norge. La oss dissekere nyansene i Storsalen på Samfundsmøte den 17. oktober.



## IT-STUDENTER, FRYKT IKKE!

Opptakskravene til IT-studier kommer kanskje til å øke igjen. IT-kompetanse kan bli mer relevant i KI-tidsalderen.



ILLUSTRASJON: Oliva Isaksen

**Arbeidsmarkedet** har ikke vært mer kompetitivt på flere tiår. Kunstig intelligens automatiserer softwareutvikling i et ufattelig tempo. Blir IT- og datatekstudiene irrelevante? Masterstudiet i datateknologi ved NTNU falt med nesten et helt karakterpoeng fra i fjor!

**Hva om IT-studiene** egentlig blir mer relevante? Da jeg først prøvde Claude Code slet jeg med å sove de to neste ukene av redsel. Jeg tenkte at hele samfunnsstrukturen kommer til å endre seg svært raskt, at IT-utdannelse er irrelevant, og at min egen utdanning, industriell økonomi og teknologiledelse også er sløsing av tid. Jeg tenkte at den eneste måten å holde seg relevant på er å lære de nye verktøyene. Men jo mer jeg bruker KI, jo mer opplever jeg at mennesker hører til likevel.

**For det første** er LLM-er gjettemaskiner. Et stort problem er at de finner opp faktapåstander og blander informasjon. Dette kan ikke fikses, det er resultatet av hvordan LLM-er fundamentalt fungerer. Mer veltrente modeller blir «smartere» fordi de blir bedre på å gjette.

**Det som virkelig** endret kapabilitetene til LLM-modellene var KI-harness. Et harness er infrastrukturen rundt selve LLM-modellen. Harness gir KI mer anledning til å tenke, ved bedre kontekst, sketsjing, planlegging, bruk av tools (som nettsøk) og skills som forteller hvordan oppgaver kan utføres. Slik kan feilinformasjon minimeres, men ikke elimineres.

**For det andre** er software verdifullt fordi det løser et behov. KI senker kostnaden og tiden det tar å bygge noe, og assisterer med ideer. Mengden software har eksplodert, men jeg opplever ikke at mengden nyttige digitale løsninger har økt i samme grad. Det virker som at rollen til mennesker bare har gått fra utvikler til produktleder.

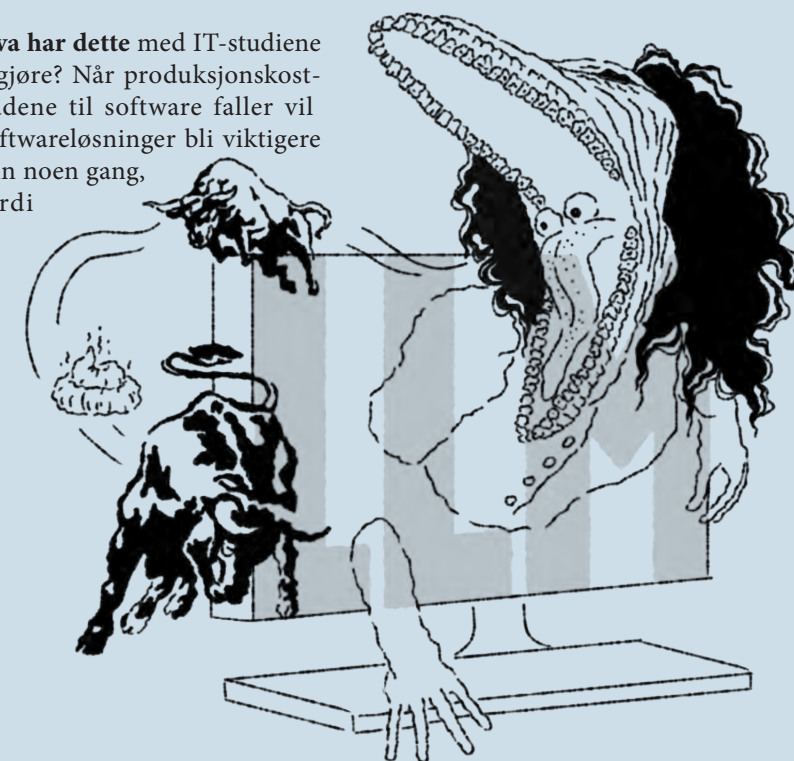
**For det tredje** forsterker LLM-verktøy ferdigheter, de erstatter dem ikke. Folk som ikke tenker mens de bruker verktøyene vil bare produsere «AI-slop». Folk som derimot tenker selv og forstår hva som skjer kan lære mer, produsere høyere kvalitet og bygge noe nyttig. Jeg frykter at dette kan bli et nytt klaseskille: forskjellen mellom de som mentalt stagnerer og de som kontinuerlig vokser – med de samme verktøyene!

**Hva har dette** med IT-studiene å gjøre? Når produksjonskostnadene til software faller vil softwareløsninger bli viktigere enn noen gang, fordi

flere problemer kan løses. Jeg tror at KI-drevet softwareutvikling kommer til å skape store verdier. Spørsmålet om hva en verdifull løsning er forblir like vanskelig å svare på.

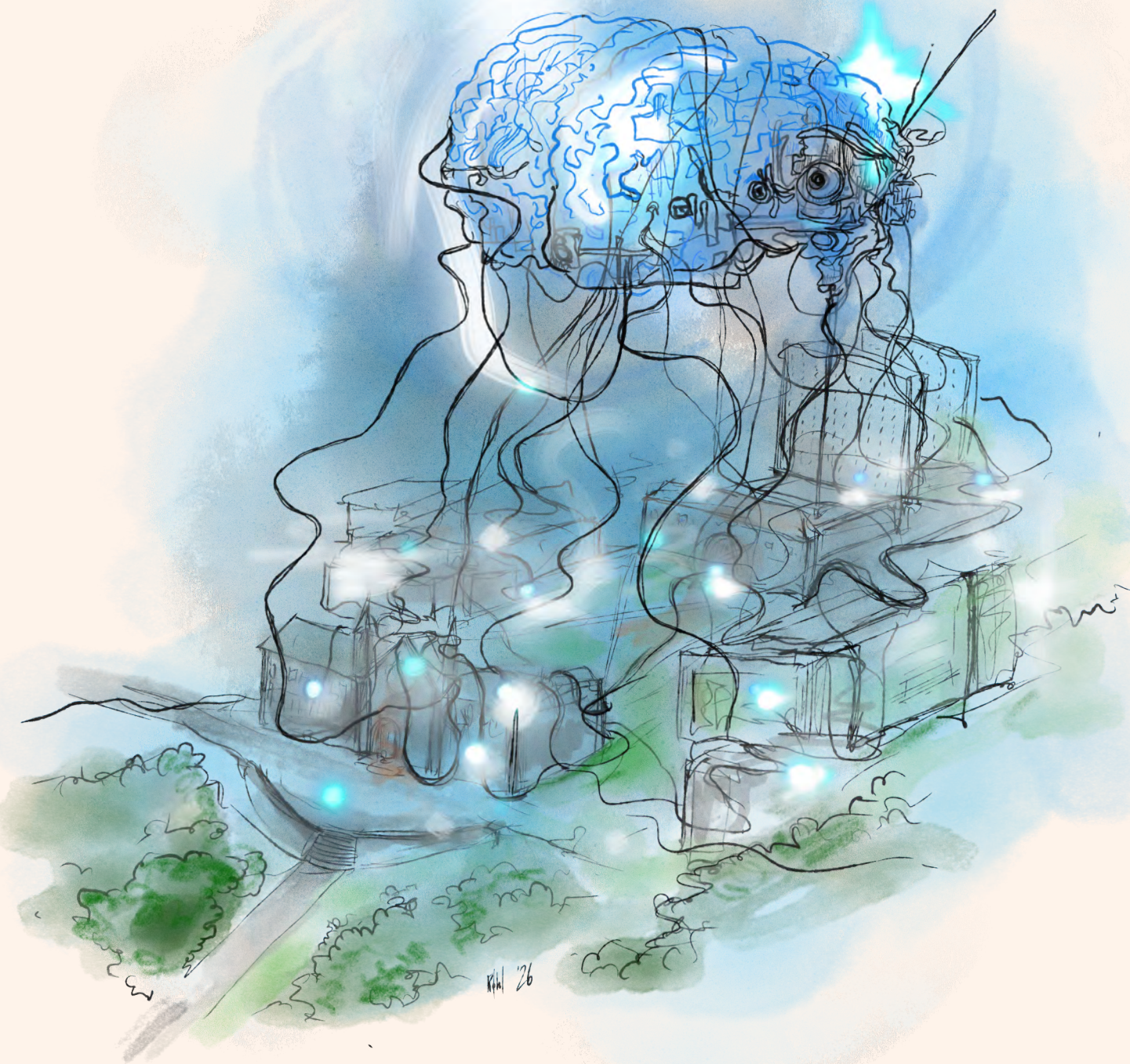
**Hvem er det** som skaper verdiene? Jeg tror det er folk med ideer og teknisk forståelse som forsterker mulighetene sine. Og informasjonsteknologi forblir et fagfelt man ikke kan ta snarveier i.

**Derfor tror jeg** IT-utdanning blir viktigere fremover (med forbehold om at det tilpasses teknologiskiftet), fordi software blir viktigere. Når det er folk med IT-kompetanse og kreativitet som har de beste forutsetningene for å skape verdier med KI, burde jo opptakskravene reflektere det.





# Menneskelig generert KI-kaos: – NTNU sover i timen



TEKST: Ronja Kanestrøm, Hanna Storødegård Svindland og Åsne Rudi Berentsen  
ILLUSTRASJON: Anders Køhl | FOTO: Fredrik Robsahm Kjølberg



KRITISK: Studentrepresentant i utdanningsutvalget Mathea Swensson forteller at studentdemokratiet var kritiske til utvidelsen av høstsemesteret. Foto: Kai Torgeir Dragland



VAGE: Fakultetstillitsvalgt Tora Tveiten opplever NTNUs KI-retningslinjer som utydelige. Foto: Sivert Sande Kverme



HA DET BRA, KUNNSKAP: Førsteamanuensis ved Institutt for datateknologi og informatikk ved NTNU Thomas Østerlie er bekymret for at NTNU ikke lenger kan garantere studentenes kompetanse.

Avgjørelsen om å utvide eksamensperioden med en uke ut i januar ble tatt av Avdeling for utdanning ved NTNU. Studentene føler seg ikke hørt.

En som har lang erfaring fra studentdemokratiet er matematikkstudent Mathea Swensson. Nå sitter hun i utdanningsutvalget til NTNU som studentrepresentant.

Hun kan fortelle at studentdemokratiet var kritiske til at eksamener ble flyttet i oktober på grunn av manglende kapasitet på Sluppen under fjorårets høstsemester.

– Vi synes det var uakseptabelt at eksamensdatoene ble flyttet så nærme eksamen, sier Swensson.

Hun forteller at problematikken ble tatt opp i utdanningsvalget i januar i år. Avdeling for utdanning foreslo da å utvide eksamensperioden for kommende høstsemester til uke 1 på nyåret.

– Det ble formidlet at om eksamensperioden utvides kommer det ikke til å bli godt tatt imot.

Hun understreker at beslutningen likevel ble tatt av Avdeling for utdanning og refererer til sakspapirer fra møtet hvor det står skrevet at forutsigbarhet er viktigere enn om eksamen avholdes før eller etter juleferien.

– Selv om det står at dette er ment som en midlertidig løsning, er det interessant at det er såpass mange eksamener som har blitt flyttet til januar.

For høstsemesteret er det totalt 36 eksamener ved NTNU som holdes i januar. Det er 25 mer enn for høstsemesteret 2025.

## Studentene blir ikke hørt

Tora Tveiten sitter som fakultetstillitsvalgt på Det humanistiske fakultet. Hun forteller at NTNUs avgjørelse om å utvide eksamensperioden ikke ble sendt ut på høring i studentdemokratiet.

– Det var bare noe som ble bestemt, og vi føler ikke at studentstemmene har blitt hørt.

Tveiten mener det ville vært mest effektivt med en høring i Studenttinget, der studentene kunne fått mulighet til å bidra med sine innspill til NTNU.

– Da tror jeg NTNU hadde fått ganske tydelig beskjed om at dette ikke er særlig lurt og at det finnes alternative løsninger man kanskje skulle sett på for, sier Tveiten.

Tveiten understreker også at kapasitetsproblemene på Sluppen ikke er et nytt fenomen.

– Vi hadde kapasitetsproblemer på Sluppen i fjor og forfjor, og vi kommer til å ha det neste år.

Videre mener Tveiten at NTNU ikke har benyttet seg av eksamenslokalene på en effektiv måte og hevder at under

høstsemesteret 2025 var det satt av 30 dager til skoleeksamener med tolagspapir, hvor bare ti av disse dagene ble tatt i bruk.

– Da har man jo ikke utnyttet den kapasiteten man har.

Tveiten sier deretter at NTNU ikke tar tilstrekkelig ansvar for tilstedeværelsen av KI på universitetet. Istedenfor å drive med opplæring om KI, har de skapt massive kapasitetsproblemer for å unngå bruk av KI ved hjemmeeksamen.

– Når det gjelder KI synes jeg NTNU sover i timen. Retningslinjene vi har er vage og utydelige selv om studentene ber på sine knær om å få opplæring i hvordan vi skal forholde oss til KI.

## Vurderer chatboter i stedet for studenter

Thomas Østerlie er førsteamanuensis ved Institutt for datateknologi og informatikk på NTNU. Han mener at utviklingen av chatbotene gjør at NTNU må endre måten de vurderer studentene på.

– Som faglærer skjønner jeg fort om en tekst er KI-formatert, men det er ofte ikke mulig å si om meningsinnholdet kommer fra studenten eller KI. Vi lurer ofte på om vi vurderer evnene til chatboten eller studenten, sier Østerlie.

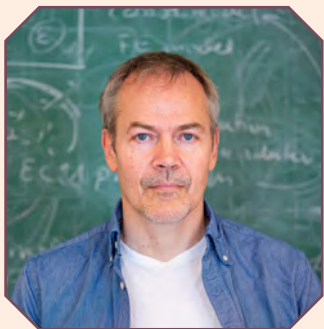
Videre formidler han at konsekvensene av dette kan bli alvorlige.

– Når vi ikke vet om vi setter karakter på studentens eller chatbotens tekst, er det eneste vi kan garantere en potensiell arbeidsgiver at studenten har vært på





UTVIKLING: Prorektor for utdanning Geir Egil Dahle Øien forteller at det jobbes kontinuerlig med å utvikle nye vurderingsformer. Foto: Elin Iversen



DÅRLIG LØSNING: Professor Bjørn Skallerud mener januareksamen ikke er den eneste utveien NTNU har i forbindelse med kapasitetsutfordringene. Foto: Kristoffer Furberg



STUDENTRESPONS: Seksjonssjef i seksjon for utdanning Anders Buhaug sier de har fått ulike tilbakemeldinger om januareksamen. Foto: Ida Eir Lauritzen



KJØTT PÅ BEIN: Instituttillitsvalgt Malin Evensen samlet datagrunnlag for å kunne si at studenter vil ha så ordinære eksamenstidspunkter som mulig. Foto: privat

NTNU noen år og levert en bachelor- eller masteroppgave, sier Østerlie.

Videre forteller Østerlie om hvordan dette kan ha ringvirkninger senere i utdanningen. Han hevder at i verste fall kan NTNU ikke lenger garantere at innleveringsoppgavene representerer studentenes faktiske kunnskaper.

– Vi vet at en del studenter er godt fornøyde med å få en grad uansett karakter. Men hvis de ikke lærer noe gjennom studiet er de ikke så interessante for arbeidsgivere, sier Østerlie.

### KI-retningslinjer går over hodet på studentene

Østerlie beskriver KI-utviklingen som en uforutsett endring som er svært krevende å imøtegå for utdanningsinstitusjoner.

– NTNU ble tatt på sengen i likhet med alle andre. NTNU har forsøkt å håndtere KI ved å gi retningslinjer til studentene. Det viser seg i etterkant at retningslinjene er for kompliserte til at studentene klarer å forholde seg til dem på en god måte, sier Østerlie.

Østerlie forteller at både hjemmeeksamener, bacheloroppgaver og masteroppgaver har blitt veldig vanskelige å vurdere.

– Skoleeksamener er løsningen på problemet, mens bachelor- og masteroppgaver må forsvares muntlig av studenten. Dette krever imidlertid at vi har nok kapasitet og derfor tror jeg den beste løsningen er å utvide høstsemesteret, sier Østerlie

### Vil beholde eksamensdatoen

Malin Evensen studerer statsvitenskap og er instituttillitsvalgt på Institutt for sosiologi og statsvitenskap. Hun gjennomførte en uformell undersøkelse under forelesningen i det obligatoriske emnet SOS2018, hvor hun undersøkte studentenes eksamenspreferanser.

– Det kom tydelig frem at studentene ønsket eksamen før jul og helst på dagtid.

I etterkant fikk studentene i dette emnet beskjed om at eksamen enten

ble gjort om til skriftlig papireksamen eller flyttet til januar som følge av feilberegning av kapasitet på Sluppen.

Evensen kan fortelle at også foreleser i emnet, Michael Grothe-Hammer, gjennomførte en uformell spørreundersøkelse hvor resultatene tydelig viste at studentene heller ville ha papireksamen før jul enn å ha digital skoleeksamen i januar.

Evensen mener at denne debatten burde være et springbrett til en større debatt om eksamensformer og nytenkning.

– Debatten handler om hva NTNU er i stand til å tilby. Hadde vi hatt mer variasjon eller flere alternativer hadde ikke dette vært en problemstilling i utgangspunktet.

### Går ut fra at studenter kan skrive for hånd

Bjørn Skallerud sitter i NTNUs styre og er professor i beregningsmekanikk ved Institutt for konstruksjonsteknikk. Han synes at januareksamen er en dårlig løsning på NTNUs kapasitetsproblemer.

– Mange av våre eksamener er slik at man bare trenger en enkel kalkulator, et lite formelark og noe å skrive med. Man trenger ingen datamaskin i det hele tatt.

Skallerud mener at om man hadde gjort om disse eksamenene der studentene allerede benytter seg av penn og papir til helanaloge eksamener, ville man ikke hatt disse utfordringene.

– Man vil få noen papirbunker som må håndteres, men det gjorde vi tidligere også. Dersom vi kan gjøre det slik, har vi stor tilgang på lokaler her på Gløshaugen.

I forbindelse med et leserinnlegg skrevet av Tora Tveiten og Vetle Bondhus Often i Universitetsavisa viser Skallerud sin støtte til studentene.

– At prorektor kommer med argumenter om at studentene ikke lenger klarer å skrive for hånd, kan man ikke akseptere. Vi må gå ut fra at dere klarer å skrive for hånd, sier han.

### Tar kritikken på alvor

Seksjonssjef Anders Buhaug ved Seksjon for læringsstøtte og digitale tjenester begrunner avgjørelsen om fjorårets kapasitetsutfordringer på Sluppen.

– For å unngå å komme i samme situasjon i inneværende år ble forslaget om å utvide eksamensperioden med en uke i januar lagt frem.

Buhaug forklarer videre at årsakene til at campusene ikke kan benyttes til å avholde eksamener er mange, blant annet utilstrekkelig digital infrastruktur.

– Det er også utfordringer knyttet til tilrettelegging og særskilte behov, noe som gjelder cirka syv prosent av studentene.

Buhaug forteller videre at de har tatt hensyn til enkelte emner og program i forbindelse med praksis og utveksling.

– Vi har fått ulike tilbakemeldinger fra studenter om eksamenstidspunkt i januar. Noen er positive og sier at de får bedre tid til forberedelser.

Buhaug understreker hvordan de vurderer reaksjonene rundt avgjørelsen om semesterutvidelsen.

– Vi tar kritikken på alvor. Vårt mål er å levere den eksamensformen som faglærer bestiller.

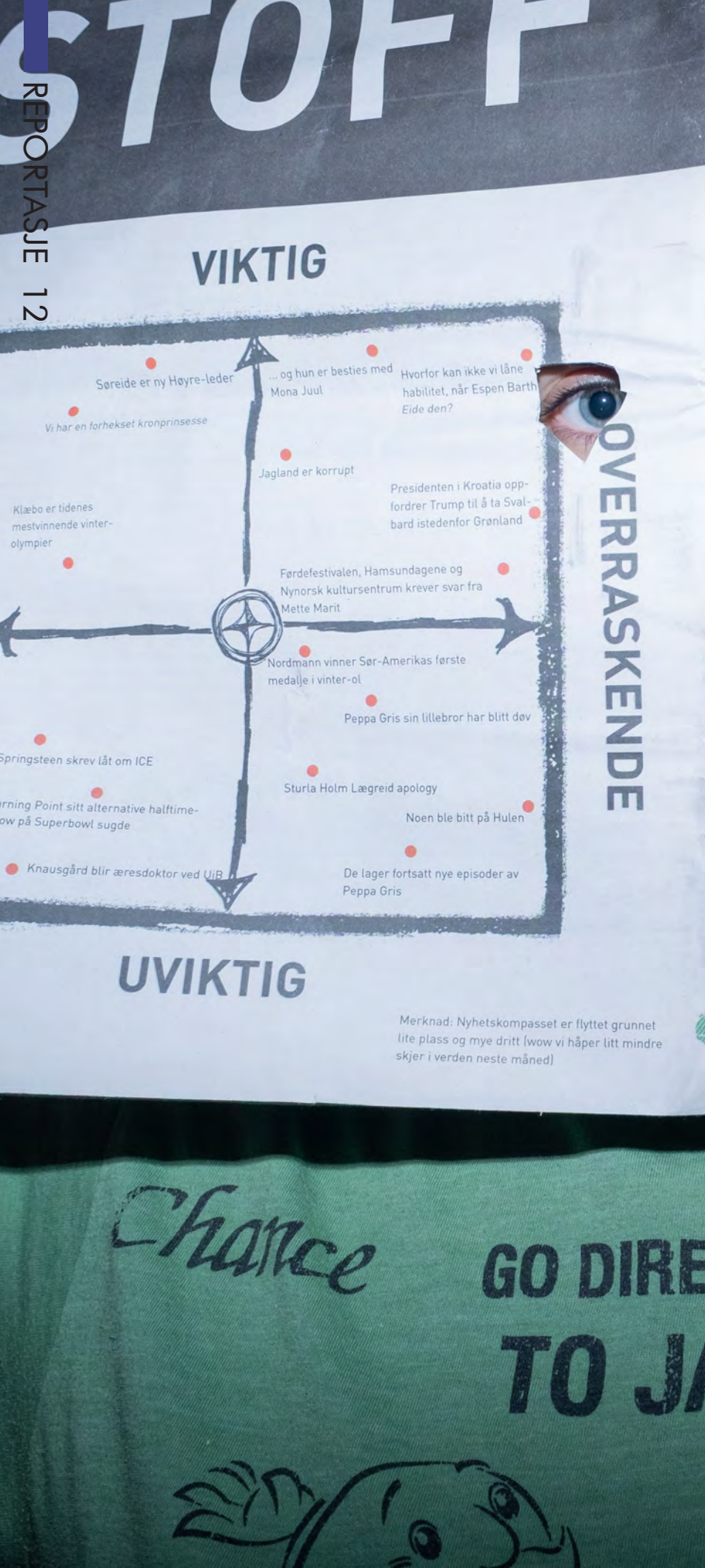
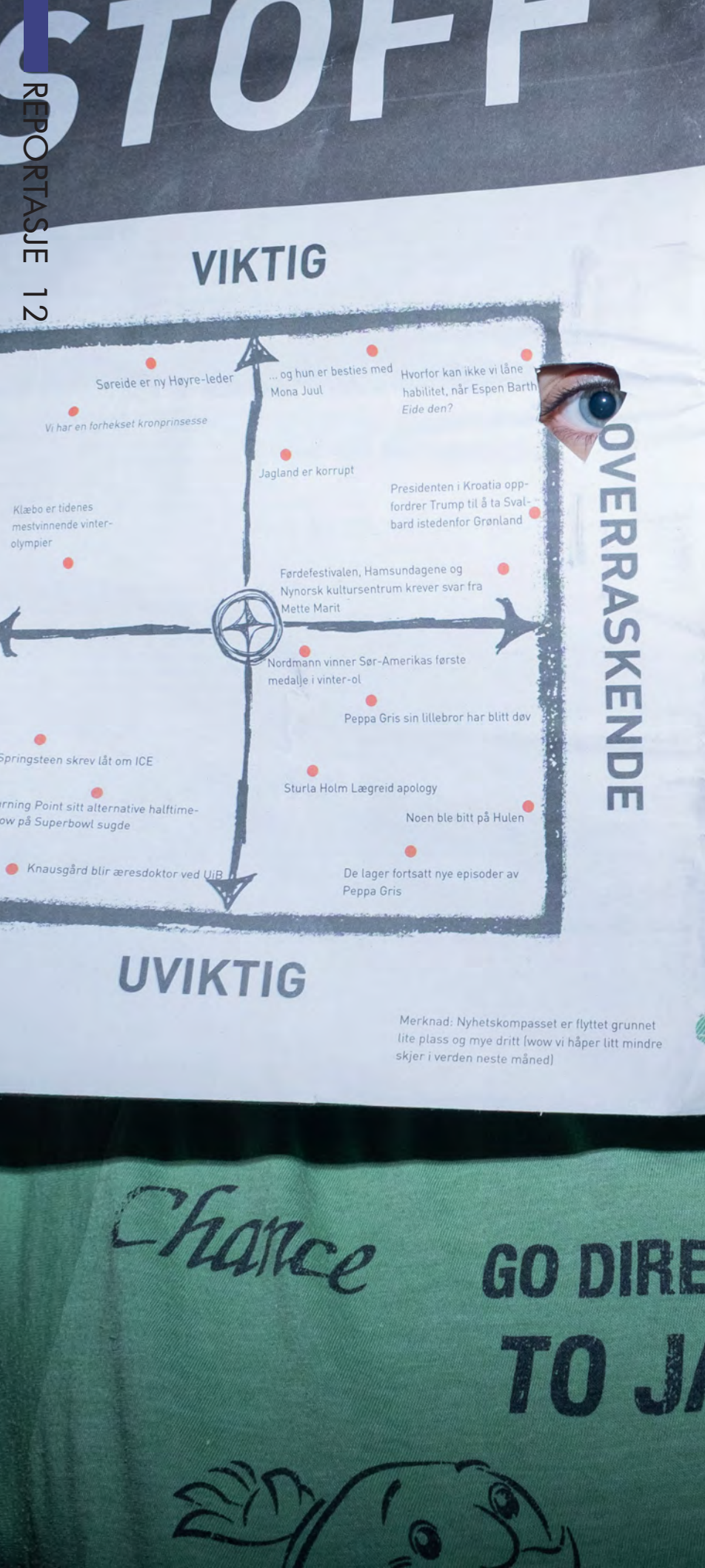
Prorektor for utdanning Geir Egil Dahle Øien understreker til slutt at utvidelsen av eksamensperioden ikke er ment som en permanent løsning.

– Det jobbes kontinuerlig med å utvikle vurderingsformer. Dette er et tilbakevendende tema i utdanningsutvalget, og noe vi tar på alvor.

UD







## Spionasje i akademia: - Mørketallene er sannsynligvis betydelige

TEKST: Ingrid Jensås  
FOTO: Birk Mehammer og Isabelle Marty Bye  
ILLUSTRASJON: Karen Kurisaki-Sagberg

PST er bekymret for at universitetene kan utsettes for spionasje. Norske studenter og forskere kan berøres uten at de vet det selv.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) poengterte i sin trusselvurdering for 2026 at akademiske institusjoner kan være utsatte mål for etterretnings- og påvirkningsaktivitet fra utenlandske trusselaktører.

Russland, Kina og Iran trekkes særlig frem som sannsynlige aktører som kan representere en sikkerhetstrussel overfor Norge.

### Mye blir ikke oppdaget

– En vellykket etterretningsoperasjon skal se ut som noe annet. Mangel på oppdagede «spionsaker» betyr ikke at det ikke foregår etterretningsaktivitet i Norge, sier Frode Skaarnes.

Han er ekspert på geopolitikk, trusler og sikkerhet, og har blant annet erfaring fra Etterretningstjenesten, Nasjonal sikkerhetsmyndighet og utenrikstjenesten.

Skaarnes arbeider med å hjelpe virksomheter med å håndtere sikkerhetstrusler, og er samtidig en del av Universitetet i Sørøst-Norges senter for sikkerhet, krisehåndtering og beredskapsledelse.

– Jeg tror mye spionasje foregår uten at det blir oppdaget og at mørketallene sannsynligvis er betydelige, forteller han.



## Universitetene utnyttes

PST understreker at forskere kan utsettes for informasjonsinnhenting uten å være klar over det selv, og at gjesteforelesningsordninger kan utnyttes av trusselaktører. Flere slike saker har de siste årene blitt avdekket ved norske universiteter.

I 2022 ble det avslørt at en tilsynelatende brasiliansk gjesteforsker ved UiT egentlig var en russer tilknyttet etterretningsmyndighetene i hjemlandet. I Tromsø arbeidet han i en forskningsgruppe for samfunnsikkerhet og hybride trusler.

– Informasjon som innhentes gjennom det som fremstår som ordinære forskningssamarbeid, konsulentoppdrag eller konferanser kan være svært vanskelig å oppdage, påpeker sikkerhetsekspert Skaarnes.



MØRKETALL: Sikkerhetsekspert og tidligere ansatt i Etterretningsstjenesten Frode Skaarnes tror mye spionasje ikke blir oppdaget. Foto: Sigrid Edvardsen/Macsimum

En NTNU-forsker ble i 2021 tiltalt for å ha gitt iranske gjesteforelesere tilgang til laboratorier på universitetet. Dette var hverken avklart med Utenriksdepartementet eller NTNU. Forskeren ble senere frikjent for forholdene.

PST frykter at informasjonsinnhenting av iranske aktører kan bidra til utvikling av masse-

ødeleggelsesvåpen. De forventer at Iran sender studenter og forskere til norske institusjoner med formål om å innhente informasjon som kan brukes til militær utvikling.

## Ulike motiver

Skaarnes forteller at motivene hos de ulike aktørene kan variere.

– For Russland kan det handle om interesser for norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk, nordområdene, Nato og teknologi som kan støtte russiske militære kapasiteter.

Kina kan særlig være interessert i teknologisk utvikling og militær modernisering, i tillegg til posisjonering i Arktis og innhenting av politisk og strategisk informasjon.

– Etterretningstjenesten har tidligere vært svært tydelige på at norske forsknings- og utviklingsmiljøer er mål for industrispionasje. Test- og produksjonsutstyr kan i noen tilfeller være like interessante som den teoretiske kunnskapen, forteller Skaarnes.

Han forklarer videre at norske universiteter representerer høy kvalitet innenfor en bredde av studier, og at mange stater sannsynligvis gjennomfører etterretningsoperasjoner mot akademien.

– Dette gjør de for å innhente informasjon, få tilgang til forskningsmiljøer eller for å kunne påvirke forskning eller politiske beslutninger i bestemte retninger.

## Typiske forløp

– Etterretningsarbeid foregår ofte mindre dramatisk enn vi tror. Det kan begynne med noe som fremstår som helt vanlig og profesjonell kontakt, forteller Skaarnes.

Skaarnes beskriver et typisk forløp som at aktørene først kartlegger et mål, for eksempel et institutt. Deretter undersøker de hvilke ansatte som jobber der. Når aktøren har funnet frem til noen de ønsker å utnytte, etablerer de kontakt.

– Kontakten kan for eksempel etableres fysisk på seminarer

eller digitalt gjennom tjenester som LinkedIn. Personen kan utgi seg for å tilhøre næringslivet, et universitet eller et konsultentselskap, forteller Skaarnes.

Når kontakten er etablert, bygges relasjonen. Det kan komme tilbud om samarbeid, honorarer, små konsulentoppdrag eller forespørsler om nokså «ufarlig» informasjon.

– Slik kontakt kan begynne med det som fremstår som uskyldige henvendelser, for eksempel at de har lest artikkelen din, en forespørsel om hjelp med en analyse eller et ønske om å bli introdusert for noen på instituttet.

Over tid kan disse spørsmålene bli mer konkrete, og informasjonen som deles bli mer sensitiv.

– PST understreker at den som leverer informasjonen ikke alltid er klar over hvem den egentlige oppdragsgiveren er, ifølge Skaarnes.

En forsker eller en student trenger altså ikke være klar over at de blir utnyttet eller er i en prosess hvor de blir forsøkt rekruttert av en etterretningstjeneste.

## Sosial manipulering og falske identiteter

– Cyberoperasjoner er en vanlig vei inn i akademien, og PST beskriver både utnyttelse av teknisk sårbarhet og målrettet sosial manipulering, forteller Skaarnes.

Sosial manipulering handler om å utnytte menneskelige sårbarheter som tillit, frykt og tilbøyeligheter til å la seg friste. Dette kan brukes som et verktøy for å innhente informasjon, påvirke handlinger eller å få tilgang til sensitive, digitale systemer.

– Kunstig intelligens gjør det dessuten enklere å lage troverdige e-poster, falske identiteter og videoer med avatarer av folk man stoler på.

Han forteller at andre statlige aktører kan bruke mye tid på å gjøre en henvendelse relevant og troverdig for spesifikke personer de ønsker å komme i kontakt med.

## Studenter kan rekrutteres

I 2024 gikk PST ut med opplysninger om at forskere, gjesteforskere og studenter tilknyttet kinesiske militærinstitutter jobber i Norge.

I trusselvurderingen beskriver de hvordan kinesiske myndigheter også rekrutterer nordmenn for å skaffe tilgang til sensitiv informasjon. Dette gjelder særlig norske borgere med tilknytning til Kina, for eksempel gjennom studier.

En norsk student som tidligere studerte ved et kinesisk universitet ble i 2024 sikket for grov etterretningsvirksomhet på vegne av Kina. Universitetet, som NTNU har en sommerkursavtale med, blir av flere vestlige land ansett som en mulig sikkerhetsrisiko.

Også Skaarnes mener at norske studenter kan være mål for etterretningsarbeid.

– En student trenger ikke å sitte på statshemmeligheter for å være interessant, forteller han.

Masterstudenter eller doktorgradstudenter kan ha tilgang til interessante

” Studentene burde derfor også få tilført sikkerhetskompetanse, slik at de kan ta kloke valg

forskningsdata, teknologimiljøer og nettverk som utenlandske aktører kan ha interesse av.

– Etterretning handler ofte om langsiktig relasjonsbygging, sier Skaarnes. En student kan derfor være interessant fordi de senere kan få en viktig jobb.

Skaarnes peker på at studenter i Norge befinner seg i den samme kunnskapssfæren som forskere og administrativt ansatte.

– Studentene burde derfor også få tilført sikkerhetskompetanse, slik at de kan ta kloke valg.



## Store konsekvenser

Konsekvensene av å bli utsatt for spionasjeoperasjoner eller sosial manipulering kan være mange.

– For universitetene kan konsekvensene være manipulasjon eller tap av forskningsdata samt tap av immaterielle verdier og teknologiske fortrinn, forteller Skaarnes.

Han mener spionasjeoperasjoner også kan svekke tilliten til universitetene. Dette kan gjøre andre universiteter, næringslivet eller myndighetene mer skeptiske til videre forskningssamarbeid.

For en forsker kan konsekvensene være mer personlige, mener Skaarnes.

– Opplevelsen av å ha blitt forledet og ha bidratt til å utvikle militærkapasiteter for en fremmed stat, brutt eksportkontrollregelverket eller å ha havnet i situasjoner en ikke forstår rekkevidden av kan være brutal.

I andre tilfeller kan akademikere og studenter oppleve press, overvåkning eller trusler dersom de uttaler seg om politisk sensitive spørsmål.

Skaarnes forteller at PST anser akademikere som kritiserer iranske myndigheter som en mulig utsatt gruppe. Samtidig foregår det kinesisk aktivitet i Norge med formål om å stilne kritikere av landets styresett.

– På nasjonalt nivå er konsekvensene muligens enda større.

Kunnskap som opprinnelig er utviklet for sivile eller militære formål i Norge kan bidra til økt militær kapasitet hos stater som Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med dersom det kommer på avveie.

– Norsk forskning kan i ytterste konsekvens bidra til å forbedre cyberkapasitet, overvåking, navigasjon, våpensystemer eller militære evner hos stater som ikke er allierte.

## En utfordrende balansegang

Skaarnes forteller at universitetene har en spesiell posisjon i sikkerhetsbildet.

– Forskningen skal være fri, uavhengig og fremragende. Åpenhet, internasjonalt samarbeid og utveksling av kunnskap er dermed bærebjelker for å løse fremtidens utfordringer.

Samtidig utvikler universitetene teknologi, datamateriale og kompetanse som kan ha stor økonomisk, strategisk eller militær verdi for mange stater.

– Åpenheten representerer en enorm styrke, og Norge er helt avhengig av internasjonalt forskningssamarbeid. Samtidig kan denne åpenheten og det internasjonale samarbeidet også utnyttes av aktører med helt andre formål enn forskning, påpeker Skaarnes.

Risikoen er at statlige og statstilknyttede aktører innhenter informasjon eller utfører aktiviteter som går imot norske interesser.

– Å begynne å betrakte forskere eller studenter som en sikkerhetsrisiko ut fra statsborgerskap eller etnisitet vil både være galt og kunne skade forskningssamarbeidet vi er avhengige av, sier Skaarnes.

Han understreker at tiltak for å forebygge spionasje og uønsket påvirkningsarbeid må være risikobaserte og forholdsmessige.

– Tiltakene må samtidig sikre akademisk frihet, åpenhet og internasjonalt samarbeid.

## Universitetene må kartlegge sine verdier

For å forebygge sikkerhetstrusler i akademiske institusjoner mener Skaarnes man bør starte med å kartlegge hvilke verdier universitetene har som kan være interessante for andre aktører.

Dette kan være teknologi, kunnskap og datasett, men også forskningsmiljøer og spesifikke personer.

– Ansatte og studenter er blant universitetenes viktigste verdier, og de må vite hva de skal reagere på når de utsettes for sosial manipulering.

Skaarnes nevner kontakter og samarbeidspartnere som stadig ber om mer sensitiv informasjon eller som viser uvanlig interesse for laboratorier eller forskningsgrupper som eksempler.

– Det må samtidig være enkelt og ufarlig å melde fra. Hvis en forsker tenker at en henvendelse er litt merkelig, bør terskelen være lav for å snakke med universitetets sikkerhetsmiljø, understreker han.



SI IFRA: Vidar Synstad i seksjon for sikkerhet og beredskap ved NTNU oppfordrer studenter til å varsle om de opplever noe mistenkelig. Foto: NTNU

## NTNU oppfordrer til å varsle ved mistenkelige hendelser

Vidar Synstad er seniorrådgiver ved seksjon for sikkerhet og beredskap hos NTNU. Han forteller at de har har varslings- og rapporteringsrutiner for digitale hendelser, trusler, vold og andre bekymringsfulle forhold.

– NTNU arbeider systematisk med å forebygge og håndtere sikkerhetstrusler som kan ramme studenter, ansatte, forskning og universitetets digitale systemer.

Universitetet har opprettet en sikkerhets- og beredskapsorganisasjon hvor de blant annet gjennomfører øvelser, risikovurderinger og opplæring i sikkerhet og beredskap.

Han oppfordrer studenter til å varsle gjennom nettsiden «NTNU si fra» dersom man observerer noe uvanlig eller utrygt.

– Det kan for eksempel være forsøk på å få tilgang til fysiske lokaler, informasjon, eller gjelde truende atferd og andre forhold som gir grunn til bekymring. Om det dreier seg om akutt fare bør man derimot kontakte politiet.

Synstad understreker at det å melde fra om noe ikke er det samme som å anklage noen. Det gir derimot NTNU mulighet til å undersøke situasjonen videre og følge opp de som er berørt.

– Ved behov samarbeider NTNU blant annet med politiet, PST og Nasjonal sikkerhetsmyndighet, i tillegg til andre aktører i kunnskapssektoren, forteller Synstad.

Han understreker at det er sikkerhetstjenestene og politiet som undersøker om noen bedriver spionasje eller annen ulovlig virksomhet, ikke NTNU.

I likhet med sikkerhetsekspert Skaarnes peker Synstad ved NTNU på at universitetet er bygget på akademisk frihet og omfattende internasjonalt samarbeid

– Målet er derfor å ivareta sikkerheten uten å skape unødig kontroll eller mistenkeliggjøring av studenter, ansatte og samarbeidspartnere.. **UD**



# Hva skjer med parkene på Gløshaugen?

TEKST: Astrid Cronblad Bruun og Synne Nes Hagen  
FOTO: Abigail Ntomba og Tiril Sofie Røstad  
ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

Prosjektet for å samle alle NTNUs studenter i området rundt Gløshaugen påvirker det meste, også myggen.

– Det vi vet er at det blir mindre grøntareal. Det er helt klart, forteller Martine Hennig, doktorgradsstudent ved Institutt for biologi.

Hun og Anna Swiergon viser oss rundt på Gløshaugen, der campussamlingen er i gang. De er bekymret for at det biologiske mangfoldet kan bli negativt rammet.

De forteller hvilke trær som har blitt hugget ned og hvor det er kommet nye.

## Hogger ned 50 år gamle frøer

Campussamlingen har i utgangspunktet som mål å være arealnøytral.

– Hvis de fjerner natur et sted, så skal de gi tilbake til naturen på en annen plass, forteller Swiergon.

Anna Swiergon er nå førstekonsulent i Enhet for opptak ved NTNU, men har en mastergrad i økofysiologi og har vært involvert i grønnsakshagen «Gløshagen». Hun legger til at naturen man kompenserer med ikke alltid tilsvarer naturen som blir fjernet.

Gamle trær byttes altså ut med nye trær, men ikke nødvendigvis den samme sorten.

– Da skjønner de ikke at det ikke er det samme. Et epletre må hogges etter ti år, mens de gamle trærne har stått der i sikkert 50, kanskje 100 år.

Alle trær bidrar nemlig ikke med de samme kvalitetene til det biologiske mangfoldet.

– Hvis du ser for deg et ungt, nytt tre, så er det ikke mye som lever i eller på det, mens gamle trær har hulrom, lav, mose og sopp på seg. Det er et mye bedre hjem for insekter, forklarer Hennig.

Hun forteller videre at når de fjerner de gamle trærne, forsvinner også litt av historien til campusen.

– De har kunnet stå lenge og overleve mye. De rommer mange historier.



SKEPTISK: Martine Hennig er spent på å se om byggeprosjektet lykkes i å beholde det biologiske mangfoldet.



UKARISMATISK: Anna Swiergon mener at det er viktig å ta vare på myggen selv om den er usjarmerende.





### Lokal ekstremvær

Som en del av campussamlingen har det blitt bygget flere høye bygninger på Gløshaugen, noe som byr på utfordringer.

– De lager korridorer med luftstrøm som fører til lokalt ekstremvær der vinden kommer ut på andre siden av bygget, forteller Swiergon.

Dette har skapt problemer for Gløshagen.

– Vi har et drivhus som vi har bygget opp tre ganger. Hver vår blir det storm, slik at vi mister det. Med flere høye bygninger blir det bare enda mer vind, storm og lokalt ekstremvær.

### Når habitatet blir for lite

Hennig illustrerer en av de andre utfordringene for det biologiske mangfoldet.

– Det blir mye mer fragmentering. Før var det sammenhengende alléer med trær og gressflekker. Nå blir de delt opp av nye veier og sykkelveier. Det er viktig, men det gjør også at kontinuiteten forsvinner.

Doktorgradsstudenten forteller at det ikke bare er størrelsen på grøntarealet som har noe å si for det biologiske mangfoldet, men også hvordan det henger sammen.

– Hvis et habitat blir for lite, blir det mindre plass til samspill mellom artene.

Samspill blir også vanskelig når det dukker opp hindringer mellom grøntområdene.

– Tidligere var det mange ekorn her som hoppet mellom parker. Etter at de bygget et bygg der, har jeg ikke sett et eneste ett, sier Swiergon.

### Den ukarismatiske myggen

Hennig og Swiergon forteller at Institutt for biologi har drevet med overvåkning av planter og insekter i parken i flere år før utbyggingen startet. De beskriver insekter som selve grunnmuren i det biologiske mangfoldet som holder økosystemer oppe.

– Begynner man å ta ut brikkene nederst, så raser det fort, sier Hennig.

Hun er bekymret for at noen arter blir glemt.

– Humler og fugler er karismatiske, men det er uklart om det tas hensyn til de mindre karismatiske insektene, for eksempel mygg, forteller Hennig.

Hennig forklarer at siden man ikke vet så mye om de mindre karismatiske insektene, tar man kanskje mindre hensyn. Da vet man heller ikke om de forsvinner på grunn av utbyggingen.

– Det leder ofte til mørketall i tap av biologisk mangfold.

Hun forteller videre at tap av grøntareal er den største utfordringen for artsmangfold, spesielt for artene som trives i jorden. Men hun trekker frem grønne tak som en mulig løsning dersom det blir gjennomført riktig.



### Gode grønne tak gjør biologene glade

– Grønne tak kan ofte ha veldig flatt vegetasjonsdekke med en type art som er veldig motstandsdyktig mot tørke, forteller Hennig.

Denne arten er ofte sedum, som ifølge Hennig ikke bidrar til biologisk mangfold.

– Man kan si at grønne tak er veldig flott og fint, men det er ingen insekter som digger sedum.

For doktorgradsstudenten er det ideelle grønne taket fullt av lokale blomsterarter eller fjellflora.

– Det kan være spennende for både insekter og studenter.

Swiergon legger til at det ikke er sikkert at mennesker får tilgang på de grønne takene selv om de blir bygget.

– Det er mange sikkerhetsprotokoller og andre ting de må tenke på, sier Hennig.

Bæreevnen til taket og mye jord kan bli et problem.

– Men hvis vi det legges til rette for grønne tak og det prioriteres, blir vi biologene veldig glade, smiler Hennig.

Likevel er ikke grønne tak til hjelp for arter som ellers er på bakken, som ekorn og organismer i jorden.



### Mer grøntområder, større mangfold og mer park

Johan Arnt Vatnan er prosjektdirektør for Statsbygg som gjennomfører campussamlingen på oppdrag fra staten. Han kjenner seg ikke igjen i Hennig og Swiergon sine beskrivelser av prosjektet.

– Arealregnskapet viser at det blir større mangfold, mer grøntareal og mer park enn det var før vi begynte.

Vatnan innrømmer at dette er et budskap de ikke har vært gode nok til å få frem.

Han forteller videre at i dag er parken relativt ensformig og at de skal gjøre den mer variert.



GRØNNE TAK: Prosjektdirektør Johan Arnt Vatnan ved Statsbygg har tro på grønne tak, men de vil ikke kunne bære mennesker. Foto: Astrid Cronblad Bruun



- Det skal bli et relativt stort omfang av beplantning. Deretter er det opp til dyrelivet å etablere seg.
- Videre kjenner Vatnan seg ikke igjen i at grøntområdene blir mer fragmenterte.
- Hvis du ser på Sem Sælends vei som tidligere besto av mye asfalt og betongstein, så får vi noe mer grønt, sier prosjektdirektøren.

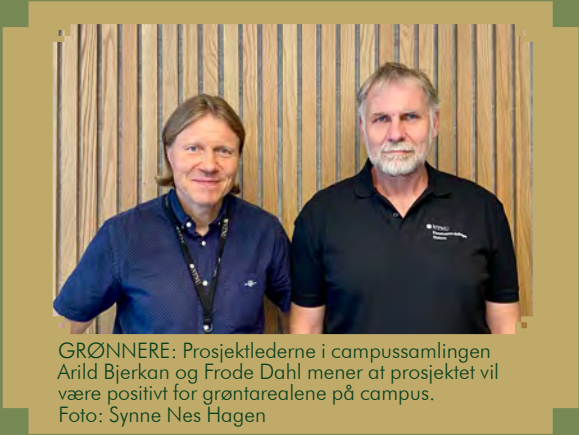
Grønne tak, men mennesker er ikke inviterf

- Det blir grønne tak der vi får det til og en kombinasjon med solceller på noen bygg, forteller Vatnan.
- Han forteller at de grønne takene har flere hensikter. De kan bidra til mer grøntområde og biologisk mangfold, samt til fordøyning av vann, som avlaster avløpsnettet og kan hindre lokale oversvømmelser. Selv om de grønne takene går inn i arealregnskapet, er de ikke ment for mennesker.
- Det er ikke meningen at det skal brukes som park, forteller Vatnan.

Trær for trønderske frakter

Arild Bjerkan, prosjektleder ved Enhet for campussamling ved NTNU, og Frode Dahl, prosjektleder innenfor infrastruktur og landskapsarbeider for campussamling ved NTNU, er tydelige på at prosjektet vil være positivt for grøntarealene på campus.

- Fra vi startet til prosjektet er ferdig, så skal vi ha omtrent 2000 kvadratmeter mer grøntareal enn før vi bygde, kan Dahl fortelle.
- Han understreker at han ikke har fått verifisert dette tallet, men kommer med et par konkrete eksempler på hva de har gjort for å bevare naturen på campus.
- Vi hogde ned tre-fire store trær for ikke så lenge siden, og stammene til disse trærne har fått ligge igjen i parken for å bevare det biologiske mangfoldet.
- Han forteller videre at ved prosjektets slutt skal det være plantet 52 trær flere enn det var før prosjektet startet. I tillegg vil de plante andre plantesorter som er mer beregnet for trønderske forhold enn dem som finnes på campus i dag.
- Så grøntarealet og det biologiske mangfoldet vil være større når vi er ferdige, konkluderer Dahl.



GRØNNERE: Prosjektlederne i campussamlingen Arild Bjerkan og Frode Dahl mener at prosjektet vil være positivt for grøntarealene på campus. Foto: Synne Nes Hagen

Gode gratis innspill

Bjerkan legger til at Statsbygg har vært på befaring med Institutt for biologi i de tidligere fasene av prosjektet.

- Det var instituttet selv som først tok kontakt med prosjektledelsen fordi de ønsket mer kunnskap og informasjon om prosjektet. Vi har tatt inn deres kompetanse fordi de har veldig god oversikt over det som er i parken, både av planter og dyr.
- Et av instituttets forslag til tiltak som er blitt iverksatt er å begrense utbyggingen i fuglenes hekketid.
- Likevel kommer det frem at arbeidet de har lagt ned har blitt gjort uten betaling.
- På en runde vi hadde her i parken sammen med dem så var det noen av de rådgivende ingeniørene som spurte om timesprisen deres fordi de kom med så mange gode innspill. Det har hatt såpass stor verdi, forteller Bjerkan.

Usikker på gjennomføringsevne

Både NTNU og Statsbygg hevder at campussamlingen ikke vil påvirke det biologiske mangfoldet i negativ forstand. Hennig mener dette er et fint mål, men er skeptisk til om det er gjennomførbart.

- Det er vanskelig å vite på forhånd. De har kuttet ned flere eldre trær og gjort gressletter til bygninger. Vi har heller ikke sett noen tall eller planer om at tiltakene gjør at prosjektet går i null i tap av grøntområder, sier doktorgradsstudenten.
- Selv om Hennig synes at det er et fint mål å unngå fragmentering av grøntområdene, er hun usikker på utfallet.
- Dessverre viser studier at kompensasjonstiltak sjelden kan gjøre opp for tapet av natur i utbyggingsprosjekter.
- Hennig skulle også ønske at Institutt for biologi hadde blitt tatt med tidligere i prosessen.
- Da hadde vi kanskje sluppet å jobbe frivillig. Det er positivt at vi ble involvert, men det er typisk at biologisk kompetanse ikke involveres før senere i prosessen i byggeprosjekter.
- Hennig er spent på utfallet av campussamlingen.
- Vi har overvåket det biologiske mangfoldet før byggingen og skal undersøke det over tid. Det blir spennende. **UD**



NYTT GAMMELT: Det er også planer om å oppgradere Hovedbygningen.



SPIRER: Gløshågen er en felles grønsakshage for studenter og ansatte ved universitetet der det vokser gulrøtter, rabarbra, blomkål og mye mer.





# DUEPATRULJEN: – JEG MÅTTE SLUTTE Å TELLE DA JEG KOM TIL 150

Hver dag reiser Duepatruljens frivillige rundt i Trondheim sentrum. Førstehjelp, mating og dåp er blant aktivitetene som står på planen.

TEKST: Mina Østby Dahl  
FOTO: Sigrid Hauge Nustad  
ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

Hjelpekorpsset bestående av Maria Solberg Dolmen og Celina Sofie Pedersen møtes utenfor Stiftsgårdsparken i Trondheim sentrum. Det er fredag ettermiddag, solen skinner, og byen yrer av liv.

I sekkene har de poser med frø, pinsett, saks, og sårrens. Før de tar helg, skal de nemlig se til dueflokkene i byen.

– De pleier å komme når vi går inn i parken, forteller Dolmen.

Dolmen og Pedersen går sammen inn i parken, setter seg ned og åpner sekkene. En gjeng duer lander på bakken og tripper rundt dem. Snart er frøblanding fra sekken spredt utover bakken. Flere og flere duer strømmer til.

– Jeg tror de er litt sjenerte i dag. På dager med mye aktivitet i byen merker vi at de gjerne holder seg litt tilbake. De blir mer vare på bevegelser og lyder, sier Dolmen.

I dag er det nemlig ikke hvilken som helst fredag. I forbindelse med Kong Harald Vs bortgang, har byens kirkeklokker ringt med jevne mellomrom, og kanoner er avfyrt som sørgesalutt.

Dolmen og Pedersen ser nøye over alle duene for mulige skader. Plutselig høres et lite klikk. Med ett tar duene vingene fatt til nye høyder. Snart er den lyserosa veggen bak oss bevoktet av duer som skuler ned mot livet i parken.

– Ville duer er egentlig klippeduer. Derfor trives de best på høyder, som i vinduskarmen og på tak, sier Pedersen.

## DUE PÅ AVVEIE

For Dolmen og Pedersen har jobben med å skape gode dueliv blitt en hjertesak. Det hele startet da en dueunge satt urørlig i en veikant for to år siden. Der travle bilførere suste forbi, stoppet Dolmen bilen.

Duen satt helt stille, med plutselige rykninger gjennom kroppen. I forsøk på å hjelpe, besluttet Dolmen å ta den med hjem. Hun postet bilder og spørsmål i diverse Facebook-grupper, med ønske om råd til hva hun kunne gjøre.

– Jeg ble etterhvert kontaktet av Linda Halvorsen i Duepatruljen i Oslo. Hun veiledet meg gjennom hva jeg skulle gjøre, og duen overlevde natten. Da fikk hun navnet Vilje, forteller Dolmen.

Vilje ble gradvis friskere, og ble til slutt sluppet fri. Hun skulle markere starten på Trondheims byduers helt egne hjelpekorps.

– Duepatruljen i Oslo spurte om jeg kunne starte en avdeling i Trondheim. Vi startet så smått, og så har vi blitt større og større, sier Dolmen.

## FLERE FRIVILLIGE KOMMER TIL

Pedersen oppdaget et flygeblad om organisasjonen, og meldte seg raskt som frivillig.



HJERTESAK: For Maria Solberg Dolmen og Celina Sofie Pedersen har tilsyn av byduene blitt en del av hverdagen.



– Før huset jeg et rehabiliteringshjem, men nå bor jeg i kollektiv så det passer litt dårlig. Da gjør jeg heller en større innsats med andre ting som trengs, sier hun.

Organisasjonen trenger blant annet finansiering av veterinærhjelp og duemat. Flere frivillige lager ting selv og selger ting på stand for å bidra.

– Celina er veldig flink til å male. Hun lager blant annet dueportretter som er veldig populære, forteller Dolmen.

Duepatruljen i Trondheim vokste. Flere og flere duer ble funnet skadede, ofte surret inn i søppel, tråder, eller hår. Mange trengte behandling over lengre tid, og Dolmen huset et rehabiliteringshjem for alle duene som trengte hjelp.

– Jeg måtte slutte å telle da jeg kom til 150 duer. Det er veldig mange, rett og slett, slår Dolmen fast.

### FØLELSEN AV ANSVAR

I dag reiser flere av Duepatruljens frivillige på daglige turer i byen for å se til de fire flokkene i Stiftsgårdsparken, Kongens gate, Olav Tryggvasons gate og Lamoparken på Buran. På vei til Kongens gate forteller Pedersen mer om duene.

– Duer ble fraktet til befolkede områder i hovedsak for å brukes som nytte dyr. Med moderne teknologi ble det mindre bruk for dem, og de ble sluppet fri, forteller Pedersen.

Hun forteller videre at duene ikke klarer seg der det ikke er mennesker, og at nettopp dette er noe av drivkraften bak det frivillige arbeidet. Dolmen nikker.

– Jeg er glad i absolutt alle dyr, men duene trenger oss for å holde seg friske og skadefrie. Det er mange som mener vi bør la «naturen gå sin gang», men dette er egentlig ikke naturen. Vi føler et ansvar for det menneskene har gjort med duene, understreker Dolmen.

Hun forteller at Duepatruljen har spesialisert seg på behandling av duer, og eksisterer fordi duene er domestiserte. Måker og andre villfugler trenger ofte annen behandling.

– For villfugler er det gjerne en stor påkjenning å bli tatt inn og ikke være fri. De må gjerne være veldig skadet for at det skal være verdt det. Villfugler er derfor best å hjelpe der de er, forteller Pedersen.

### FØRSTEHJELP

I Kongens gate er det bare et fåtall duer som møter oss. En av fuglene mangler flere tær på det ene beinet. Dette er visst ikke uvanlig dersom de går med skader på føttene over lengre tid. Dolmen vil derfor oppfordre alle til å si ifra om de finner en skadet fugl.

– Jeg vil oppfordre til å poste bilder, videoer og beskrivelse i «Duepatruljens hjelpegruppe» på Facebook, eller ta direkte kontakt med Duepatruljen, sier Dolmen.

Hun forteller videre at man gjerne må plukke opp en due med en gang dersom den er veldig skadet.

PÅ FLYTTEFOT: I Olav Tryggvasons gate har fuglene måttet finne et nytt bygg å slå seg til ro ved.



TIL NYE HØYDER: På et plutselig signal tar de vingene fatt.



KLIPPEDUER: Enkelte trives best i høyden.

– Vi setter også veldig pris på om folk blir ved den skadede duen til man har fått kontakt med noen, slik at vi har bedre sjanser på å finne dem igjen, sier Dolmen.

### NAVNEFEST

Fuglen vi møter i Kongens gate viser seg å være kjent for Duepatruljen. Etter stadige opphold i ulike rehabiliteringshjem, har hun omsider fått navnet Silke. Å finne nye duenavn har vist seg å være en sentral del av jobben som frivillig i Duepatruljen. I Olav Tryggvasons gate møter vi blant andre duen Kevin.

– Duene holder som regel sammen i faste flokker på bestemte områder i byen. Kevin vet vi derimot aldri hvor vi finner, sier Pedersen og peker på en av duene.

Kevin ble først funnet med en knekt fot. Pedersen tok ham inn i sitt rehabiliteringshjem. Hun spjelket foten hans og ga smertelindring i flere uker. Kevin ble omsider fast inventar på rommet han delte sammen med Pedersens kjæledue, Pookie.

– Han ble egentlig døpt Dua Lipa, men så viste han seg å være en mann, så da ble det Pookie, sier Pedersen og ler.

– HAN BLE EGENTLIG DØPT  
DUA LIPA, MEN SÅ VISTE  
HAN SEG Å VÆRE EN  
MANN, SÅ DA BLE DET  
POOKIE



I snakkende stund har Dolmen flere duer til behandling hjemme. Hun viser en direktesendt video av duene hun nå har til rehabilitering. Hun peker på en av dem.

– Her er Herbie. Han skal ha siste medisindose snart, så er han klar som et egg, sier hun.

Sammen med Vilje, Miles, Kevin og Silke er han blant de mange duene Duepatruljen har tatt vare på, og stadig møter på igjen. **UD**

### KORT OM DUEPATRULJEN

Duepatruljen er en nonprofitorganisasjon etablert på Østlandet og i Trondheim. Organisasjonen driftes av frivillige som tilbyr daglig tilsyn, før, førstehjelp, rehabiliteringshjem og veterinærhjelp til skadde og syke duer.





# Å seile sin egen sjø



En høstkveld over taco med venner oppdager Jørgen og Christian at de har delt en drøm uten å vite det: en drøm om å seile jorden rundt.

TEKST: Tiril Bakken Farestveit  
ILLUSTRASJON: Alexander Barstad

KOS MED VENNEBESØK: Der det er hjerterom, er det husrom. Det er alltid plass til besøk på Kula. Foto: privat

Christian Barstad er ferdig med en bachelor i statsvitenskap, mens Jørgen Lied Gullbekk er halvveis inn i en psykologutdanning. Begge har tatt seg et friår for å realisere guttedrømmen. På en hyttetur luftet Barstad idéen om å seile verden rundt og kom i kontakt med Gullbekk. De kjente hverandre fra før av gjennom verv på Samfundet, men seiling hadde de aldri snakket om. Det var Gullbekk som hadde de mest konkrete planene.

## «Hvis du sier ja nå, så gjør vi det»

Ingen av guttene har særlig mye erfaring med havet fra før, i hvert fall ingenting som kan sammenlignes med seilerdrømmen. Likevel var det en lett avgjørelse å legge ut på eventyret.

Etter ti måneder med jobb og sparing ved siden av studiene hadde de med tynn margin spart opp en sum som kunne dekke både båten og reisen. Båtletingen startet i Trondheim, og tok dem sørover i retning Arendal, der båtmarkedet er større.

Da jakten ikke bar noen frukter der heller, dro de lutrygget hjem. Det var ikke før da at den perfekte skuten dukket opp, ti minutter fra Bærum, der de begge kommer fra.

Den 15. juli seilte «Kul i Havet», med kjæleavnet «Kula», ut fra Sandvikelva. Hun er på rett under 30 fot og har kun ett rom. Det er ikke mye privatliv å få, men guttene ser på det som en del av opplevelsen.

– Vi regner med å bli som et gammelt ektepar til slutt, ler Gullbekk.



På siden tar de hvert sitt årsstudium, Gullbekk i litteratur og Barstad i historie. Det er greit å ha noe å drive med mellom slagene. Oftest finner man dem på dekk med en bok i hånden.

De to unge seilerne har hatt et løst mål om å seile til Istanbul, men har bestemt seg for å seile dit vinden tar dem.



KAPTEINENE: Christian Barstad og Jørgen Lied Gullbekk er stolte kapteiner på egen skute. Foto: privat

De har allerede seilt gjennom Skagerrak, fått solstikk i Sverige og rotet seg bort i Tyskland.

## Lykken står de vågale bi

Måkeskrik og rolige bølger som slår mot baugen. Det er en solrød kveld i Bilbao hvor guttene nå ligger til havn. De har nylig seilt gjennom den notoriske Biscayabukta. Det er en kjent prøve for seilere; man kan drive på havet i tre dager uten å se land eller andre båter, på nåde av værgudene.

– Man blir møtt med sin egen menneskelighet, forteller Barstad.

Takket være det perfekte værvinduet seiler de uten problemer gjennom bukten, men når de kun er noen timer fra havnen hører de et smell fra motorrommet. De ender med å måtte drive med tilnærmet dødvind mot Santander nord i Spania og klarer å legge til kai med kun seilene til hjelp.

Når de litt oppskjørtede seilerne kommer seg til land ser de en båt, helt lik sin egen, med et norsk flagg. Ikke bare var det en landsmann; det var en bekjent. En løsnet drivrem og en lærepenge senere var guttene tilbake i manesjen, i retning Bilbao.

Til tross for uhell føler guttene seg heldige.

– Vi har nesten bare hatt finvær, forteller de.

Det har vært den største overraskelsen. Det verste været guttene har møtt på til nå, var i Skagerrak på vei mot Danmark.

– Da slo bølgene over dekk. Det var en lekkasje i ankerrommet som gav oss vann til ankene.

Til tross for vansker med å tørke tøy etter hendelsen, syntes guttene at det var godt å kjenne på litt uvær tidlig i reisen.

## En lærerik opplevelse

Gullbekk og Barstad synes det er veldig lærerikt å se verden på denne måten. De har selv fått oppleve følgene av klimændringer. I London hadde det ikke regnet på over en måned, og i Frankrike var det kun gult gress å se.

– Det er merkelig å se at mange aviser tar lett på miljøproblematikken når vi ser så store ødeleggelser i verden rundt oss i dag, forteller de.

Det er et privilegium å ha muligheten til å reise, forteller guttene. De oppfordrer alle som kan til å ta sjansen.



LITE, MEN HJEMMEKOSELIG: I dette lille hullet kan man altså både sove, spise og kose seg. Foto: privat

– Ta det forsiktig, men ikke vær redd for å prøve, anbefaler de.

Til dem som ønsker å prøve seg på det samme, oppfordrer de til å tørre å kaste seg inn i det ukjente.

– Det er mye som kan gå galt, men det er så mye som kan gå riktig. **UD**



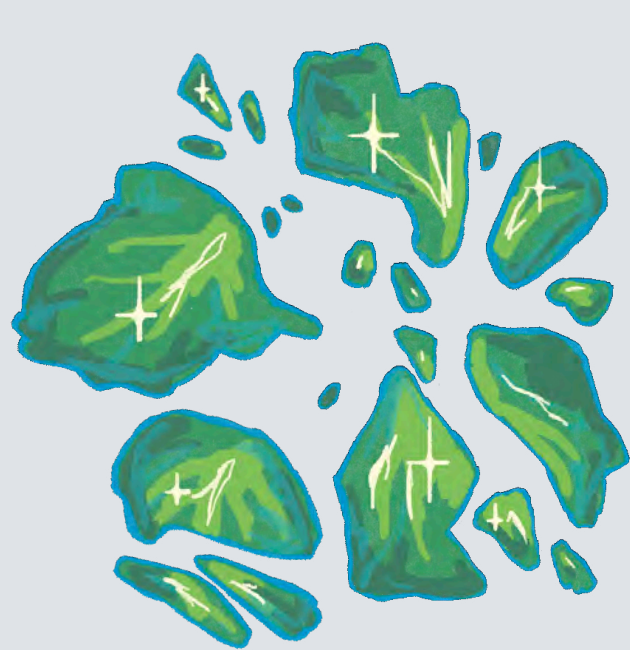
TEKST: Ester Wennemo Sandbekken | FOTO: Tora Elise Kraft | ILLUSTRASJON: Karen Kurisaki-Sagberg

# SØTSUGEN OG PROTEINBEVISST

Mat skal være næringsrik, men ingen har sagt at dette ikke kan gjelde snacks også. Her er tre gode alternativer.

Enten det er romantisering av høstens ankomst eller sørging over sommerens bortgang, treffer en kveld med noe søtt etter middagen alltid blink.  
Snacksen man til vanlig strekker seg etter kan både være ultraprosessert og full av E-stoffer, men det trenger den ikke være.

Denne snacksen er ikke bare hjemmelaget og smaker godt, men er også full av energi og næring. Unn deg en kveld med velsmakende proteiner, fiber og antioksidanter.



## DADLER PÅ SNICKERS-VIS

En smakskombinasjon som er både energirik og god for ganen.



**Dette trenger du:**  
12 dadler  
½ til 1 dl peanøttsmør  
En håndfull mandler og cashewnøtter  
50 g mørk sjokolade

Slik gjør du:

- 1

Fjern stenene før du legger dadlene i en rektangulær form på et bakepapir.
- 2

Dekk dadlene med enda et bakepapir og rull så over med en kjevle til dadlene har blitt et jevnt underlag.
- 3

Topp dadlene med et lag peanøttsmør, grovkuttede mandler og cashewnøtter.
- 4

Rull blandingen til den former en pølse.
- 5

Kutt pølsen opp i mindre biter og topp med ønsket mengde mørk sjokolade.

SMÅTIPS: Det blir sjelden feil når sjokolade står på ingredienslisten.



## GRØNNKÅLCHIPS

For travle dager hvor oppvarmingen ikke skrotes selv om besøket allerede står på døren.

**Dette trenger du:**  
1 pose grønnkål  
3 ss olje  
En klype salt

Slik gjør du:

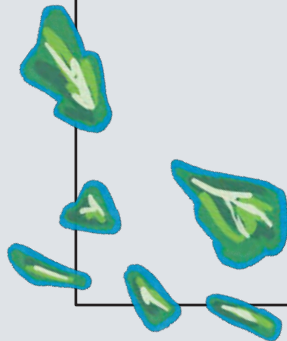
- 1

Fjern de tykke stilkene på grønnkålen.
- 2

Bland kålen med litt olje og ønsket mengde salt.
- 3

Sett i ovnen på 180 grader. Stek kålen i 5 til 15 minutter ut fra hvor sprø du foretrekker kålchipsen din.
- 4

Knask i vei.



## KIKERT-SMASH

Smash flagger for helgen, men med denne varianten kan man også feire i ukedagene.

**Dette trenger du:**  
1 boks kikerter  
100 g mørk sjokolade  
En skvett olje  
En klype salt

Slik gjør du:

- 1

Skyll kikertene og tørk lett av vannet med et kjøkkenhåndkle, før du vender dem inn i litt olje.
- 2

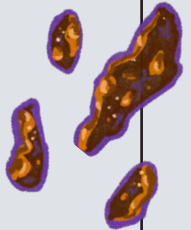
Sett kikertene i ovnen på 200 grader til de blir sprø.
- 3

Knekk sjokoladen i biter oppi en skål og hell de varme kikertene i skålen.
- 4

Bland dette sammen til sjokoladen er smeltet og spre blandingen på et bakepapir.
- 5

Strø over ønsket mengde salt før du setter det i fryseren eller kjøleskapet for å stivne.
- 6

Knekk av en bit hjemmesnekret snadder til kveldens tekopp og film.





# Gir langfingeren til regler

TEKST: Aya Mefredzh og Nora Skårsmoen Øverland  
ILLUSTRASJON: Hanna Jeanette Bjørkhaug  
FOTO: Birk Mehammer

Advarsel: Dette er ikke *Et dukkehjem* slik du kjenner det.

For nesten 200 år siden ble Norges nasjonalskatt Henrik Ibsen født. Trøndelag teater har allerede begynt å varme opp til Ibsen-året 2028. Keplers *Et dukkehjem* er et av stykkene på høstens program. Dette blir en annerledes versjon, som likevel skal videreføre noe av den originale diskursen rundt Ibsen sitt mest betydningsfulle verk.

## I strid med elitisme

Kepler teater er et friteaterinitiativ igangsatt av regissør og manusskribent Arturo Scotti.

– Kepler startet som et kunstneralias da jeg gikk på prosjektskolen i Oslo. Jeg syntes Kepler hørt kult og mystisk ut, forteller Scotti.

Scotti hadde hørt fortellingen om planeten Kepler 22b som ble oppdaget for noen hundre år siden. Planeten hadde like leveforhold som jorden.

– Det har blitt et synonym for et tilfluktssted for oss som er litt sære. Det resonerte med den type utenforskap som jeg har følt i teaterbransjen. Det føles som om teaterpublikum er smarte folk som kan fortelle alt om konteksten rundt et stykke, forteller Scotti.



Scotti hevder at teater kan oppleves litt kjedelig. Han forteller at han har et iboende savn om å se noe fra hverdagen bli formidlet.

– Jeg har alltid syntes at det mest spennende som kan skje i et teaterstykke er at en skuespiller glemmer en replikk. Det oppstår en spenning i rommet der alt kan skje, understreker Scotti.

Suffløren Martha Lørseth Borgen tilføyer at Scotti jobber med å fremme lavkultur med kjærlighet.

– I «vanlig teater» er det mye man må forstå på forhånd. Teateropplevelsen kan være en esoterisk opplevelse for de som har en høy intellektuell kulturforståelse. Hos Kepler kan du komme som du er og fortsatt forstå det, sier Borgen.

Kepler er et opprør mot kulturelitistiske tilnærminger i teater.



EGREGOR: Kepler har en demokratisk skriveprosess.

## Evig stemplet som en jævel

Ibsens *Et dukkehjem* fra 1879 er et uvurderlig tidsbilde av datidens holdninger og normer. Scotti poengterer at stykket i seg selv er en teknisk genistrek.

– *Et dukkehjem* er jo nærmest en thriller i åtti prosent av stykket. Så blir det avslørt at det er en større helhet der. Noe underliggende har brygget som fører til at Nora etter hvert våkner, forteller Scotti.

Som en del av forberedelsene har teatergjengen lest originalmanuset sammen.

Ingrid Myhre Løvik spiller hovedrollen som Nora Helmer. Selv leste hun stykket for første gang for to år siden.

– Jeg ble overrasket over hvor moderne tematikken var. Torvald Helmer blir avslørt som en helt jævlighet ektemann. Likevel er det vanskelig å vite om jævlighet var normen på den tiden, sier Løvik.

Etter hvert innser Nora at hun ikke har sin egen identitet. Hun har blitt med på det andre mener og ikke tatt seg tid til å tenke selv. Derfor føler hun at det er riktig å dra fra Torvald.

– Det er overraskende hvor relevant dette fortsatt er i dag, sier Løvik.

Nora fremstår fortsatt som en relaterbar karakter, men det gjør ikke Torvald i like stor grad. Dette inspirerte Scotti til å gi *Et dukkehjem* et nytt blikk.

– Det var vanskelig for meg at Torvald fremsto som en åndsfattig karakter. Han var en urealistisk og lite sympatisk fyr, påpeker Scotti.

## Nora – en menneskerettighetsforkjemper

I mars begynte Kepler å jobbe med stykket. Patrick Hilmar Ingvaldsen spiller Torvald i oppsetningen.

– Vi tenkte «faen, *Et dukkehjem* i dag? Hvor skal man begynne?», forteller Ingvaldsen.

Paret i trettiårene som står ved et veiskille ble et startpunkt. Spørsmål om paret burde satse på barn og giftemål dukket opp.

– Skal de slutte å feste og å ha det moro, eller skal de gi seg med forholdet? Jeg har definitivt brukt egne erfaringer for å skjele til hvem Torvald skal bli, forteller Ingvaldsen.

Ingvaldsen mener at man ikke trenger å finne opp kruttet på nytt. Hver gang han er i tvil, vender han tilbake til originalmanuset.

– Jeg prøver å finne kvalitetene til Torvald og overføre dem til den moderne mannen, sier Ingvaldsen.

Løvik har også fundert på hvordan hennes versjon av Nora skal være. Nora har blitt stemplet som tidenes feminist.

– Så slo det meg, da jeg gikk tilbake til teksten, at Nora også er en kvinne av sin tid som følger normer, forteller Løvik.

Løvik anser Nora som noenlunde alminnelig. Hun ville kanskje ikke sett dypere inn i samfunnet og reflektert over hvorfor ting er som de er.

– Hun stiller ikke så mange spørsmål. Hun er mer opptatt av å ha en god jobb, en god kjæreste og at ting ser bra ut på en overfladisk måte. Jeg er jo opptatt av det samme, forteller Løvik.





FEMINIST: Ingrid Myhre Løvik må sette seg inn i hvordan hun vil portrettere Nora.



NY KARAKTER: Christian Eidem får den vanskelige oppgaven med å spille en ny karakter.



GITAR: Patrick Hilmar Ingvaldsen sin Torvald er litt som Ken: begge spiller gitar.

### Nye karakterer

Vidar og Kris er nye karakterer i Keplers *Et dukkehjem*. De er venneparet til Nora og Torvald. Deres funksjon blir å speile parforholdet til sistnevnte. Vidar og Kris får en annen inngang til en moderne kjærlighetsrelasjon enn det Nora og Torvald har.

Christian Eidem spiller Vidar. Han har hatt samme tilnærming som Løvik og Ingvaldsen til å skape sin karakter ved å la seg inspirere av originalmanuset.

– Jeg har hentet mest inspirasjon fra Nils Krogstad og doktor Rank, sier Eidem.

Han har også sett på Torvald sine karaktertrekk. Han vil skape en motsats til hva Nora og Torvald er som par.

– Jeg liker å snu på det ved å tenke på hvem Vidar ville ha vært om han eksisterte i originalmanuset, istedenfor å prøve å putte gamle karakterer inn i det nye stykket, forteller Eidem.

Doktor Rank og Nils Krogstad er to veldig forskjellige karakterer. Likevel er dette en vei å gå som er riktig for Eidem sin tolkning av Vidar. Han vil finne en balanse mellom de to.

– Selv om Kris og Vidar skal speile Nora og Torvald, må deres karakterer også være fullverdige mennesker, understreker Tiril Ramberg, som spiller Kris.

### Er Torvald «incel», eller?

Modernisering av eldre teatertekster er langt fra et nytt fenomen.

– Jeg har sett mange moderniseringer av Ibsen der de setter opp forestillingen med Iphone og Cubus-klær. Det funker veldig sjelden, og det føles halvveis gjennomført, mener Scotti.

Scotti mener det oppstår en dissonans mellom teksten og uttrykket. Fremstillingen blir vesentlig mer absurd dersom man blir klar over hvor gammeldags teksten er.

– Da vi drøftet hvordan vi skulle revitalisere stykket kom det flere forslag fra sidelinjen. Det ble spekulert i om Torvald var «incel», eller kanskje en alfahann, forteller Scotti.

Kepler vil ta tak i roten av det de mener er interessant med *Et dukkehjem*. Stykket skal skildre et moderne parforholds dilemmaer.

– Ut ifra det har det sprunget ut en ny historie. Vi bevarer noe av tematikken. Samtidig er det lagt opp til at et spesielt interessert publikum kan legge merke til det vi ønsket å beholde, sier Scotti.



ANNEN PLANET: Kepler Teaters filosofi er at kunsten skal starte med blanke ark.

### Vil skape uenighet

Teaterfanatikere er ambivalente til moderniseringer.

– Noen synes det er spennende, mens andre ikke vil at vi skal lemleste noe de er glad i.

Scotti ønsker å ta dialogen fra Ibsens *Et dukkehjem* et skritt videre.

– Selv om det er et godt stykke, er det ikke så spennende som regissør å sette opp originalen, mener Scotti.

Det er vanskelig å si svart på hvitt hvordan budskapet i eldre kunst skal tolkes. For å isolere et budskap må man vite hva budskapet er.

– Det mest spennende med å lage kunst er at man får mulighet til å stille spørsmål uten å komme med konkrete svar. Det er det som skiller kunst fra en skoleoppgave, forteller Scotti.

Innad i teaterinitiativet vektlegger de uenigheter som en positiv tilnærming. Kepler føler at de har lyktes hvis folk går ut av salen og er uenige om det som skjedde.

– Vi diskuterer fortsatt mye. Min versjon av Nora er ikke nødvendigvis den samme som andres. Det trenger den ikke å være, understreker Løvik.

### Okkult og esoterisk

Tidligere har Scotti skapt en ny forestilling fra bunnen av som sprang ut fra hans daværende interesser. Med

begrensede ressurser og lite tid kan Scotti se appellen i å ta utgangspunkt i et ferdigskrevet verk.

– Det er første gang jeg begynner med et manus. Som regel starter jeg med improviserte scener og diskusjoner med skuespillerne, forteller Scotti.

Selv om Kepler denne gangen startet med Scotti sitt manus, er det ferdige manuset nokså annerledes.

– Det er vanskelig å skrive manus alene, sier Scotti.

Scotti er glad i et begrep kalt «egregor». Han mener det er viktig å stride mot en individuell idéverden.

– Når man deler idéer med andre, får de også sitt eget bilde. Plutselig får den kreative essensen sitt eget liv. Da har alle sin «egregor» som er farget av egne erfaringer, tolkninger, meninger og ønsker, forteller Scotti.

### Gir langfingeren til regler

Ingmar Bergman er en stor inspirasjonskilde for Scotti.

– Jeg har tatt på meg en oppgave som føles litt umulig. *Scener fra et ekteskap* står som syttitallets svar på *Et dukkehjem*. Den har gitt meg en pekepinn i retningen jeg kan jobbe mot, forteller Scotti.

Scotti er også opptatt av reality-tv, spesielt serien *Love is Blind*. Da Scotti jobbet med forestillingen *Spis de rike* opplevde han en evig kamp mot det som

er kjedelig og banalt. Han ville inderlig at hvert minutt skulle være interessant.

– Så kommer jeg hjem og ser på *Spillet*. Da får jeg lyst til å kaste tv-en ut av vinduet fordi reality får det som er vanskelig i min jobb til å se lett ut, sier Scotti.

Scotti mener det er en verdi i reality-tv som er verdt å hente som regissør. Han liker at de gir langfingeren til flere dramaturgiske regler. Samtidig savner han autentiske samtaler i teater.

– Jeg elsker at film og teater fremstiller et ideelt univers der alle har den perfekte tingen å si, påpeker Scotti.

Kepler vil kombinere et flott skrevet manus med et menneskelig rot.

– *Love is Blind* speiler samtiden vi lever i. *Et dukkehjem* er et stort feministisk mesterverk som har vist en type uavzzhengighet for kvinner i den vestlige verdenen. Likevel elsker vi å se på tv at folk prøver å finne kjærligheten, sier Scotti.

Det er denne kjærlighetshistorien Kepler ønsker å fremstille.

– Det er noe i oss som lengter etter det idealiserte ekteskapet, konkluderer Scotti.

Keplers *Et Dukkehjem* har premiere den tiende oktober og spilles ut måneden. **UD**





# KAN DU VISE MEG NOE JEG REAGERER PÅ?

Det viser seg at å føle på skrekk og gru kan være sunt for kropp og sinn.



TEKST: Aya Mefredzh og Selma Celeste Lunde  
FOTO: Isabelle Marty Bye  
ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

Kinobesøkstillene er skyhøye i forhold til det pessimistene spådde for ti år siden da strømmetjenester kom på markedet. De trodde kinoen skulle dø ut da fjernsynet kom på 60-tallet, da VHS-en kom på 80-tallet og da DVD-en kom på 90-tallet.

Likevel drar vi fortsatt på kino, særlig for å se skrekkfilm. Filmer som *Obsession*, *Backrooms* og *Resident Evil* har slått rekorder i 2026 på grunn av skrekkelskere. Førsteamanuensis i filmvitenskap Christer Bakke Andresen ved NTNU, som har skrevet doktoravhandling om skrekkfilm, mener at sjangeren har en helt egen evne til å få folk til å reagere.

– Folk vil ha noe som merkes, som får deg til å kjenne at du lever, sier Andresen.

Ifølge Andresen er det nettopp den fysiske reaksjonen som gjør skrekkfilmsjangeren særegen. Høyere puls, svette hender og uro i kroppen er ikke følelser man alltid opplever i hverdagen. Likevel er det følelser som er essensielle å kjenne på, spesielt med andre.

– Den kollektive opplevelsen får man ikke erstattet, den får man kun ved å dra på kino, forteller han.

Filmviteren mener at folk må revurdere sitt forhold til skrekkfilm.

– Skrekkfilm, eller grøssere, er en stor sjanger. Det handler som regel om hvilken type skrekkfilm man liker, mener Andresen.

## MANGFOLDIG KATEGORI

Krim, fantasy og science fiction faller under skrekkfilmkategorien, opplyser professoren. Derfor forsvant skrekkfilm aldri fra det store lerretet i europeisk og amerikansk filmtradisjon.

– Alt går i bølger, men grøsseren gjør ikke det. Jeg er litt vågal når jeg sier at det er den eneste sjangeren i filmhistorien som bestandig har vært populær.

Andresen mener at andre typer film varierer mer i popularitet. En spesifikk gruppe filmregissører tyr til sjangeren.

– Da Peter Jackson var ung, før han laget *Ringenes Herre*, lagde han ekle grøssere som *Bad Taste* og *Braindead*. Da James Cameron var ung, lagde han *Aliens* og *Piranha*, forteller Andresen.

Det er ikke nytt at unge regissører velger å lage grøssere. Likevel merkes det særdeles nå.

– Mange av disse nye filmskaperne har bakgrunn fra sosiale medier, og filmene deres blir populære, mener Andresen.

*Backrooms* er kanskje det tydeligste eksempelet på hvor kort veien fra Youtube til kino har blitt. Regissør Kane Parsons startet med korte videoer fra *Backrooms*-universet på Youtube. Noen år senere har det samme universet blitt til en kinofilm.

## SKREKK KOMPENSERER

Kontakten mellom mennesker tynnes ut. Unge mennesker har færre intime relasjoner enn den eldre generasjonen hadde på samme alder. Uansett er behovet for opplevelser fortsatt der, det blir bare ikke dekket.

– I en sånn verden blir skrekkfilm en måte man kan oppleve noe på, mener Andresen.



SKRIK: Christer Bakke Andresen er den eneste i Norge med doktorgrad i skrekkfilm. Foto: Eili Skaar



FRIHET: Professoren mener at grøssersjangeren gir mulighet til å utfolde fantasien. Foto: Eili Skaar



Han forklarer videre at hvis du er god på å fortelle historier, ivaretar du noe mennesker alltid har vært opptatt av.

– Å sitte rundt bålet og høre på spøkeshistorier når du er liten er noe av det mest spennende som finnes, sier Andresen.

### SKREKKFILM ER ET OPPRØR

– Disney pøser ut enda en *Star Wars*-film som ingen gidder å se fordi det er et helt dvaskt produkt. Man vil heller se *Backrooms*, sier Andresen mens han gestikulerer med hendene.

Kjernepublikum for slike filmer er soleklart unge mennesker. Andresen mener at filmvalg er en stor indikator på at publikum er lei.

– Dette opprøret mot den hyperkapitalistiske filmmodellen gir meg et håp for fremtiden. Vi gir ikke oss så lett, sier Andresen og ler.

Andresen mener at alle filmepoker uansett kommer til å fases ut. Han siterer Gandalf på at det er det vi gjør med tiden vi får som har noe å si.

– Donald Trump kommer også til å bli borte, samt «tradwife»-greien og høyrebølgen. Det er bare en friksjon i vår tid, sier Andresen.

### – JEG BLIR HELT NUMMEN AV SUPERHELTFILMER

Andresen mimrer tilbake til den tiden da alle filmvitenskapstudentene hans ville skrive masteroppgaver om superheltilmer.

– Jeg måtte tvinge meg selv gjennom alt som dreiet seg om Marvel.

Nå er denne trenden over.

– Når jeg spør studentene hva staa er på slike filmer, blir de likbleke. Alle er så lei.

Andresen kjenner seg igjen i denne reaksjonen. Han orker ikke flere glatte, gjennomarbeidede Hollywood-filmer. Folk vil se noe nytt.

Det er heller ikke nødvendigvis bare fryktfølelsen vi er ute etter. Andresen forklarer videre at noe av skrekkfilmens styrke ligger i at den kan overraske oss.

– Hva skal folk se på når alt har begynt å føles numment? Folk vil se noe de får en reaksjon ut av. Da er skrekkfilm svaret.

Andresen blir veldig glad når han ser ting han aldri har sett før.

– I Marvel-filmer vet man hva som skjer. Da jeg så *Backrooms* tenkte jeg på hvor deilig det var å se noe helt uforventet, forteller professoren.

### EN INNGANG TIL FILMVERDENEN

Filmstudenten Ole Aleksander Grov som tar en mastergrad i film- og videoproduksjon ved NTNU deler noen av de samme synspunktene som Andresen. Han mener at skrekkfilmsjangeren gir en fordel for unge filmskapere.

– Det er anbefalt for nye regissører å starte med enten skrekkfilm eller humor. Man kan gjøre veldig mye med ganske lite, forteller Grov.

Et monster du bare vet om eller aldri ser tydelig kan være skumlere enn et ekstremt dyrt dataanimert monster. Derfor kan et begrenset budsjett være til fordel for skrekksjangeren.

Grov mener at skjermtid har påvirket hva som skal til for en film vekker noen reaksjon. Store sanseopplevelser på nettet har endret hva filmpublikum mener er skummelt. Kunsten må nå gå mot det mer ekstreme.

– Hvis vi ser på en av de tidligste filmene som *L'Arrivée d'un train en gare de La Ciotat*, ropte folk da det så ut som at toget skulle kjøre ut av lerretet. Noen i publikum trodde sikkert de kom til å bli overkjørt, forteller Grov.

Det betyr ikke at filmer nødvendigvis må bli blodigere eller ha flere «jump scares». Grov mener heller at det som skremmer oss har endret seg.

– Det som er skummelt nå er ikke det samme som var skummelt før, sier han.

Han viser til *Backrooms*-filmen som et eksempel og forklarer at det ikke er det man ser i filmen som er skummelt, men heller følelsen av at noe ikke stemmer.

– Folk er gira på en alternativ fortellerstil, sier Grov.



ENTUSIAST: Ole Aleksander Grov reflekterer over filmbransjen. Foto: Privat

### NETFLIX PLUSS PENGER ER LIK SANT

Film er dyrt. For å lande filmprosjekter trenger man et grunnlag som viser at filmen kommer til å lykkes. Det er tryggest å produsere filmer som har en etablert fanbase. Derfor kommer det stadig nye oppfølgere eller nye utgaver av kjente, gamle filmer.

– Det er kjipt at det er sånn det prioriteres, men det handler om økonomi, forteller Grov.

Likevel mener Grov at det har oppstått en slags demokratisering i filmskappingsprosessen. Tidligere har filmregissører kommet inn i filmbransjen ved å produsere musikkvideoer eller ved å lage lavbudsjettfilmer. Sånn må det ikke være i dag.

– Man kan lage filmer på en Iphone. *The Creator* ble filmet på et relativt billig kamera, det er sykt at det er mulig, forteller Grov.

Med strømmetjenester som dominerer filmopplevelsen, har det derimot blitt mindre penger i film.

– De store tekselskapene tar over. Inntektene ender opp hos Netflix, HBO og andre store aktører, ikke hos de som lager filmene, forteller studenten.

Grov mener også at sosiale medier har erstattet noe av behovet for å se film.

– Nå har du influensere som forteller om eget liv på sosiale medier, eller

så lytter du til krimfortellinger fra virkeligheten. Fiksjon har blitt mindre spennende for folk. Det er kanskje derfor skrekk og det ekstreme appellerer ekstra, mener Grov.

### GOD SKREKK GIR GOD HELSE

Det er på mange måter veldig merkelig at vi oppsøker frykt når verden allerede gir oss nok å bekymre oss for. Andresen mener likevel at det er noe eget ved å kunne kjenne på disse følelsene gjennom film.

– Grøsseren kan trykke på de knappene som får deg til å reagere fysisk på en måte du lengter etter, sier han.

Det finnes et begrep for det Andresen beskriver. Forskere kaller det rekreasjonell frykt: opplevelser hvor vi frivillig lar oss skremme, samtidig som vi vet at vi egentlig er trygge.

På universitetet i Aarhus driver de med nettopp dette. Der har de noe som heter «the recreational fear lab», en forskningslab der de forsker på fryktfølelsen.

I et prosjekt fra 2023 ble en forsøksgruppe utsatt for en skrekkopplevelse i et nifst skrekkt hus.

– Skrekkt huset så veldig skummelt ut, så jeg hadde ikke turt å være med på det. Jeg har sett videoer, sier Andresen og ler.

Det ble tatt blodprøver som målte nivået av en markør for diverse helseplager. Prøvene ble tatt rett før og etter opplevelsen, i tillegg til noen dager senere.

– Inn og ut var resultatene helt like. Den siste blodprøven viste derimot et stup av dårlige markører i blodet på hver

eneste forsøksperson. Over hundre mennesker viste samme resultat, forteller Andresen.

Resultatet av forsøket tyder på at skrekk trigger immunforsvaret positivt. Det er rett og slett helsemessig sunt å eksponere seg selv for skrekk.

– Fra vi er barn, synes vi at skrekk er morsomt når det forekommer i trygge rammer, som å leke troll, å bli jaget eller titt-tei-leken. Det er naturlig for oss, forteller professoren.

Ved å leke blir man forberedt på virkeligheten, mener Andresen. Voksenversjonen av denne typen lek blir å se skrekkfilm.

– Det er kanskje derfor vi tyr til skrekkfilm når vi er lei av annen type underholdning. Kroppen kjenner at den trenger å føle litt uro, konkluderer Andresen.

Skrekk gir oss dermed mulighet til å leke med frykten og angsten vår på våre egne premisser. Det er ikke så ofte vi får mulighet til å gjøre det i hverdagen. Kanskje vi trenger det mer nå enn noen gang. **UD**





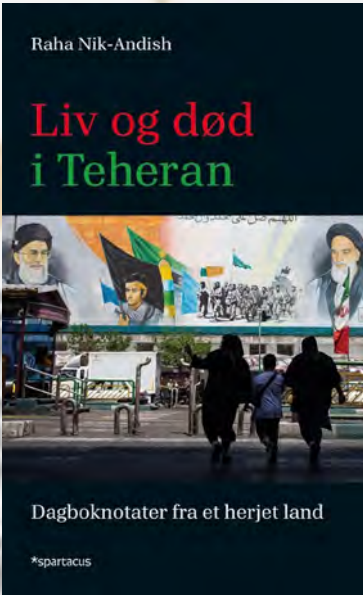
Bokanmeldelse:

# Et unikt innblikk i et ellers lukket samfunn

*Liv og død i Teheran* viser oss frykt, sorg og død med et skremmende hverdagslig preg.

TEKST: Setaree Mastoury Christensen

Antall sider: 95  
Forlag: Spartacus  
Utgivelsesår: 2026



Omslag: Spartacus

Den 28. februar 2026 ble Iran angrepet av USA og Israel. Samtidig ble landets internett stengt ned for andre gang dette året. Første gang var i januar under gatedemonstrasjonene knyttet til den økonomiske krisen. Et uoffisielt estimat anslår dødstallene fra de skjebnesvangre dagene i januar 2026 til å være over 36 500. Krigen som startet nærmere to måneder senere var rettet mot et regime og et folk i krise.

I denne debuten risikerer forfatteren både liv og helse for å gi oss et innblikk gjennom dagboknotater i et herjet land. Av den grunn går han under pseudonymet Raha Nik-Andish.

«Rapporter all mistenkelig aktivitet» sto det på en av de mange meldingene forfatteren fikk av myndighetene gjennom månedene boka ble til. Tross dette velger Nik-Andish å gi et etterlengtet innblikk i Teherans gater, både i deres gleder og deres sorger.

**Liv og død i Teheran** gir leseren et innblikk i en hverdag preget av frykt og sorg, men også håp. Vi blir presentert

for beskrivelser fra Irans hovedstad gjennom både rolige stunder og de mest dramatiske øyeblikkene det siste året. Bombeangrep og knuste vinduer har blitt en del av hverdagen, sammen med lyden av skudd i folkemengder og frykten for fremtiden.

**Død og frykt** beskrives på en naturlig måte. Med det udramatiske språket forfatteren skriver med, dannes det en kontrast til det faktiske innholdet. En hverdag vi ikke kan se for oss blir presentert. Telefoner blir lagt igjen hjemme slik at ingen kan identifisere de som er ute, fordi gud vet hva som vil skje om myndighetene får tak i dem. Det er vanskelige ord å fordøye for oss som bor i et så trygt land som Norge.

**Man er klar** til å reise på et hvilket som helst tidspunkt, skriver forfatteren.

**Nettopp på grunn** av den tunge tematikken, og de eksplisitte beskrivelsene er det en viktig bok å lese. Til tider har man likevel lyst å slå boka sammen der de vonde beskrivelsene kommer frem på

papiret. Det er likevel da det kanskje er viktigst å fortsette.

**Det er ikke bare** en historie som er ubehagelig å lese: Det er en sannhet. Det er sannheten og hverdagen til millioner av mennesker.

**Boken til Nik-Andish** er lagt opp på en noe uortodoks måte, og til tider gjør dette at det er vanskelig å henge med. Leseren blir først presentert for USA og Israel sitt angrep på landet. Deretter skrus tiden bakover, og leseren blir presentert med hendelser fra året i forkant av drapet på den iranske lederen. Tiden skrus helt tilbake til i forkant av tolvdagarskrigen sommeren 2025, til en roligere hverdag. Så rolig det kan bli i en usikker tid.

**Liv og død i Teheran** gir et helt unikt innblikk i et ellers lukket samfunn. Det er en vond bok, men en bok som jeg anbefaler alle å plukke opp. Å tåle ubehaget ved å lese de skildringene Raha Nik-Andish gir oss er mye bedre enn å gå omkring uvitende om hva som skjer.

Filmanmeldelse:

# Resident Evil nekter å tilfredsstillere spillfanatikerne

Regissør Zach Cregger beviser sin ekspertise innen skrekk og komedie. Heldigvis er det med god avstand til kildematerialet.

TEKST: Eivind Karlsen Eines

Foto: Sony Pictures

En av skrekksjangerens friske tilskudd har overraskende nok tatt for seg en adaptasjon. Kjent fra *Weapons* (2025) og *Barbarian* (2022) har Cregger tydd til spillverdenen for sin nyeste film. Spørsmålet blir kjapt om spillet faktisk blir adaptert eller bare smått brukt som inspirasjonskilde.

I filmen *Resident Evil* (2026) møter vi Bryan (Austin Abrams), som har tatt på seg oppdraget som en frilans spesialtransportør. Gjennom komplikasjoner med en nygravid kjæreste, pengeproblemer og piggfrie dekk blir Bryan et medium for en skrekkelig reise i et snøfylt landskap.

Dette er noe filmen takler svært godt. Filmen hopper lett over universbygging og karakterintroduksjoner, slik at Bryan blir noen man heller bare tar følge med enn å føle med.

I samme kategori må man gi skryt til filmfotografen. Selv om filmen ikke følger spillets lover og regler for fullt, er det gjort en innsats for å bruke førstepersonsperspektiver og håndholdt kamera. Dette skaper en tilfredsstillende tilnærming til spillet.

**Skrekk og komedie** er en velkjent blanding, men i de fleste filmer blir humor satt først, mens skrekk kun består av blod og gørr, eller et par «jump scares». Cregger har tidligere bevist at dette er noe han er god på, men i *Resident Evil* pynter han virkelig på CV-en sin.

**Igjen er det** karakteren Bryan som blir offeret for humoren. Som en realistisk og menneskelig versjon av Morty fra *Rick and Morty*, leverer han pinglete onelinere etter hvert eneste skrekkelige øyeblikk. Skuespillet til Abrams harmoniserer perfekt med regien til Cregger, og dette gjør at man gleder seg til neste skremsel og påfølgende reaksjoner.

**Flere kritiserer filmen** for at den ikke følger spillseriens hovedkarakterer. Cregger vil respektere det som allerede er fortalt, i motsetning til andre spilladaptasjoner, og det gjør han rett i. En ny historie er mer velkommen i et univers som allerede har nok kinematiske heltefremstillinger. Derfor har han poengtert at Bryan sin historie er tilsvarende en ikke-spillbar karakter (NPC) sitt syn på historien.

**Uansett burde man klare** å se bort fra kildematerialet. Enten du liker spillet eller ikke har spilt det før, er dette uansett en goy og hensynsløs skrekkomedie på sitt beste.

**Om du derimot er skuffet** over å ikke få se favorittspillkarakterene dine personifisert av skuespillere, bare se til de utallige kritiserte spilladaptasjonene. Tenk på hvor heldig du er for at helten Leon S. Kennedy ikke ble spilt av Jason Momoa.





PLATEENTUSIAST: Karl Martin Jensen har samlet i mange år.



# HAKK I PLATA

## - STUDENTENE STRØMMER BAKOVER

TEKST: Martin Tjelde Haga og Simen Lerstad  
FOTO: Annlaug Marie Evjenh Sørhaug  
ILLUSTRASJON: Kaja Søreng

Strømmetjenester gjør millioner av låter tilgjengelige på få tastetrykk. Likevel strømmer flere til et format som må vendes etter 20 minutter.



For mange unge er det å høre på musikk mer enn å trykke på en låt og la algoritmen gjøre resten. Plater skal kjøpes, letes frem, vendes og settes tilbake i hyllen.

Samtidig har vinylsamlingen blitt både hobby, interiør og synliggjøring av egen musikksmak.

### EN ANNEN VERDI

Blant de ivrigste plateentusiastene finner man energi og miljø-studenten Karl Martin Jensen, som forteller at det fysiske formatet gir musikken en helt annen verdi enn gjennom strømmetjenester.

– Jeg begynte å samle på plater på videregående og det var da jeg virkelig begynte å bli musikkinteressert. Det var en helt egen opplevelse å faktisk eie musikken jeg hørte på, forteller han.

Musikken var ikke lenger noe han bare kunne lytte til, men noe han kunne holde i hendene og bygge en samling rundt.

### MUSIKKENS MANGE KUNSTFORMER

Det er ikke bare selve musikken som får en mer fysisk tilstedeværelse. Hos strømmetjenestene har albumomslaget blitt redusert til et lite bilde på skjermen, mens plateomslaget gir det visuelle uttrykket langt større plass.

– Kunsten på albumomslagene er ofte veldig viktig. Når man har dem fysisk foran seg, kan man koble dem til musikken på en helt annen måte, sier Jensen.

Omslaget blir en del av opplevelsen, snarere enn bare et bilde som følger med musikken. Videre poengterer han at opplevelsen av albumet blir mer helhetlig med vinyl.

– Man kan ikke bare plukke ut én spesifikk låt, men blir låst til å oppleve albumet som en helhet. Før var det bare vinyl, så opplevelsen blir mer lik den artistene så for seg, opplyser Jensen.

Det er derimot ikke bare positive aspekter ved å samle på plater. Siden etterspørselen etter vinyl bare øker, kan

det til tider være en dyr hobby. Jensen anbefaler derfor å kjøpe brukt.

– Trondheim har et veldig godt musikkmiljø og jeg vil anbefale å dra på platemesser. Der finner man som regel de beste platene, og det er alltid hyggelig å slå av en prat med andre musikkinteresserte.

### VINYLENS RENESSANSE

I platebutikken Crispin Glover Record Shop blir man møtt av innehaver Torgeir Lund. Butikken i Olavshallen åpnet dørene i 2017 og deler navn med plateselskapet han startet i 2005. Han opplevde en spesielt stor forandring knyttet til unges forhold til vinylplater under pandemien.

– Etterspørselen økte plutselig enormt, noe som gjorde at det kom til mange flere unge folk enn før, opplyser Lund.

Platebutikkeieren ser derimot ikke for seg at cd-platen vil ha en liknende renessanse. Til tross for et økende salg av brukte cd-er, tror han vinylens overlevelse grunner i dens fysiske verdi.



PLATESJEFEN: Torgeir Lund eier en av Trondheims største platebutikker. Foto: Abigail Ntomba





VINYLENS GJENOPPSTANDELSE: Flere unge velger fysiske medier.



lytteren, hvilket Lund anser som den mest autentiske måten å lytte til musikk på. Han mener også at vinyl gir en bedre lydopplevelse.

– Vinyl er en helt annen måte å høre musikk på. Mange sier at de slapper av når de setter seg ned for å høre på en hel skive og slipper å plukke ut låter.

### STRØMMETJENESTER SOM VELSIGNELSE

Lund er ikke nødvendigvis negativ til at strømmetjenestene har blitt den dominerende plattformen for musikklytting.

– Strømmetjenester er en velsignelse for oss som eier en platebutikk.

Han forteller at folk gjerne kjøper det de lytter til og at det som regel er gjennom strømmetjenestene de oppdager musikk, på lik linje med sosiale medier eller anbefalinger fra venner og bekjente.

Lattermild forteller Lund at de fleste som begynner å samle på plater i dag kjøper Pink Floyds *The Dark Side of The Moon* og Dire Straits' *Brothers in Arms*. Førstnevnte er et av de albumene som trykkes opp mest, enda i dag.

– Jeg har aldri sagt til noen at de burde kjøpe disse platene, men det er en automatikk i det.

Selv trekker han fram albumet *Spirit of Eden* av Talk Talk som sin favoritt.

NYKOMMER: Bertine Hol Meling følger i sin fars fotspor.



### ET GJENNOMFØRT UTTRYKK

Industriell design-student Bertine Hol Meling har også nylig gått til innkjøp av en platespiller.

– Jeg fikk den første platen min da jeg var 13 år gammel i julegave fra foreldrene mine.

Hun kjøpte sin egen platespiller først for to måneder siden. Melings far er hennes store inspirasjon med en påstått samling på rundt tre tusen plater.

Der den fysiske platen gir albumet mer plass i hyllen, mener Meling at den også gir musikken mer plass hos lytteren. Med millioner av låter bare noen tastetrykk unna, kan strømmetjenestenes største fordel også bli en ulempe.

– Strømmetjenester gir deg nesten for mye frihet. Det er så tilgjengelig at man mister litt kontakten med artisten, musikken og budskapet artisten vil formidle, sier hun.

Meling mener at begrensningene til vinylen gjør det lettere å vie oppmerksomheten til ett enkelt album av gangen. Hun mener formatet stiller større krav til artisten, men også til lytteren og albumet som helhet.

– Vinyl og andre fysiske musikk-formater stiller flere krav til artisten om å skape et gjennomført uttrykk, ikke bare musikalsk, men også visuelt og estetisk.

Når musikken får et fysisk format får også det som omgir den større betydning, mener Meling. Plateomslaget, rekkefølgen på låtene og albumets helhet blir en større del av hvordan musikken presenteres.

### EN DYR MUSIKKSMÅK

Med den analoge idyllen følger en prislapp. Der en strømmetjeneste gir tilgang til millioner av låter for en fast månedspris, kan én enkelt vinylplate fort koste flere hundre kroner.

– En fin måte å oppdage ny musikk på er å gå i en platebutikk og bare plukke med seg en plate. Men det koster jo, sier Meling.

Dermed blir det dyrt å være spontan når musikken må kjøpes før den kan

høres. Det blir en større fallhøyde, ettersom man betaler for musikk som ikke nødvendigvis faller i smak.

Til tross for både pris og praktiske begrensninger, er det nettopp det håndfaste som ser ut til å være en del av appellen til vinyl. Når nesten all musikk er tilgjengelig hele tiden, kan det å faktisk eie den føles mer verdifullt.

For Meling handler platesamlingen derfor også om å ta tilbake noe av kontrollen over egen lytting.

– Jeg tror flere ønsker å gå tilbake til hvordan ting var før. Man ønsker større eierskap og mer kontroll over det man lytter på, mener Meling.

Kanskje er det derfor studentene fortsetter å strømme bakover. **UD**

HER ER SYV ALBUM SOM ØKER DIN KULTURELLE KAPITAL HVIS DU SKAL BEGYNNE DIN EGEN PLATESAMLING. EN SLIK ANBEFALING ER EN NÆRMEST UMULIG OPPGAVE, MEN HER ER ET FORSØK.

- Åge Aleksandersen – *Levva Livet!*
- The Rolling Stones – *Sticky Fingers*
- Nas – *Illmatic*
- Black Sabbath – *Black Sabbath*
- No. 4 – *Henda i været*
- The Highwaymen – *Live - American Outlaws*
- The War On Drugs – *A Deeper Understanding*



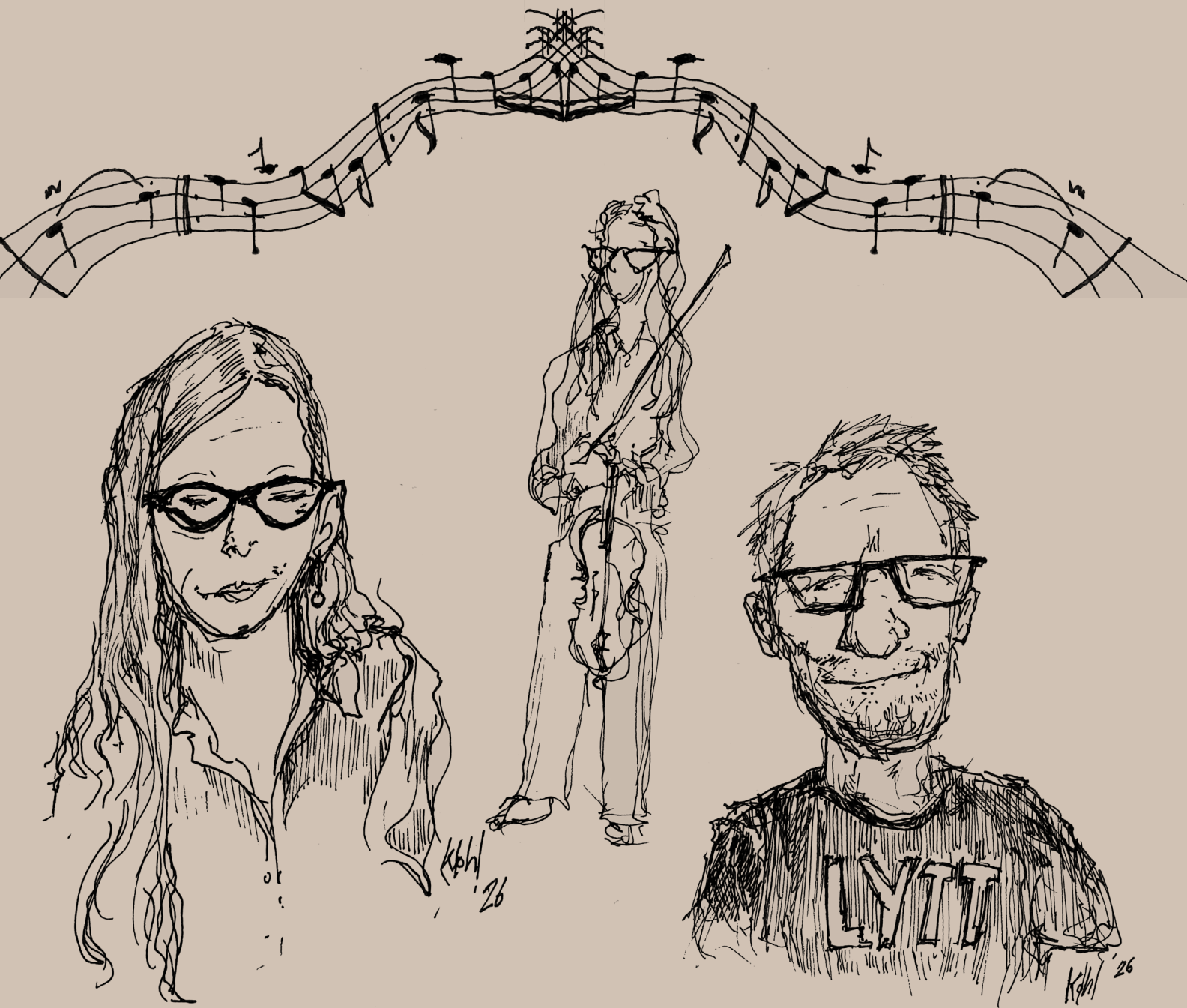
ESTETISK: Vinylplater bidrar til interiøret.



# DEN GJEMTE MUSIKKEN I TRONDHEIMS SALER OG KAMRE

I en verden fylt med støy og KI-musikk ber Kamfest deg om å stoppe opp og virkelig lytte.

TEKST: Wendy Wingwei Leung  
 FOTO: Ine Margrethe Stangeland, Sigrid Hauge Nustad og Toby John Varhaugvik  
 ILLUSTRASJON: Anders Køhl



Kammermusikkfestivalen, eller Kamfest, holdes hvert år i Trondheim. Festivalsjef Sigmund Tvette Vik forteller om festivalens historie.

– Jeg og en kamerat sendte en faks til Arve Tellefsen, Trondheims store fiolinsønn, for å spørre om det var greit å lage festival i Trondheim. Dette var starten i 1996, sier Vik.

Vik har selv spilt fiolin siden han var seks år, og har spilt fast med Trondheimsolistene og Trondheim Symfoniorkester. Kamfest er likevel nå hundre prosent i fokus hos Vik mens han frilanser. Han forteller at kammermusikk har vært populært i Trondheim de siste tiårene.

– Kammermusikk oppsto på 1700-tallet i private hjem, på kammerset. Mindre grupper som trier og kvartetter spilte sammen. Det ble fort favorittsjangeren til Mozart og Schubert, og mange fantastiske verk kommer fra deres tid, forteller Vik.

Kamfest fokuserer ikke bare på kammermusikk, men også på samspill med andre disipliner, kunstformer og musikksjangere.

– Vi har hatt temaer som forskning og musikk og en familieopera inspirert av forskningen til Moser-paret ved Kavli-instituttet. Det er artig med slike prosjekter, spesielt siden Trondheim har et så sterkt studentmiljø, sier Vik.

Festivalen er stolt av å ha et tett samarbeid med studentene ved Institutt for musikk, og har flere tilbud rettet mot studenter. Blant annet har de mesterkurs der musikerne selv går ned fra scenen for å undervise musikkstudenter.

– Det var veldig viktig da vi skulle lage festivalen. Trondheim er en studentby og vi må ha festivalen i september siden studentene er tilbake i byen da. Vi prøver å minske avstanden mellom profesjonelle musikere og studenter, forteller Vik.

Blant annet trekker arrangementer som Nattkonsert i Domen til seg mange barn, ungdommer og studenter.

## STUDENTER I HVERT HJØRNE

Musikkstudent Agathe Larsdatter Nordenson går tredjeåret på bachelorprogrammet i utøvende musikk ved NTNU med klassisk cello som instrument. Hun var med på årets Kamfest, der hun spilte sammen med Trondheimsolistene.

– Første året på studiet ble vi introdusert for Kamfest. Det er en del av vår utdanning. Man får et helt annet



LYTT OG HØR: Festivalsjef Sigmund Tvette Vik vil oppfordre alle til å bli flinkere til å virkelig lytte.



INTEGRERT: Musikkstudent Agathe Larsdatter Nordenson føler at samarbeidet Kamfest har med Institutt for musikk er essensielt for utdanningen.





”...VÆRE ÅPEN FOR MULIGHETENE  
SOM KOMMER ISTEDEFOR  
BEGRENSINGENE SOM LEGGES PÅ  
DAGENS MUSIKERE.

UTRYDNINGSTRUET: Hvert år velger Kamfest et utrydningstruet instrument de har ekstra fokus på; i år er det bratsj.

inntrykk av festivalen når man selv har deltatt, sier Nordenson.

Det er ofte Nordenson føler at den jevne student har fordommer mot klassisk musikk.

– Jeg opplever at det er veldig få som vet om Kamfest i det hele tatt. Noen opplever kanskje at det er kjedelig, men de skjønner ikke at klassisk musikk er en veldig variert sjanger, sier Nordenson.

Ragnhild Kristiansen tar en master i ingeniørvitenskap og IKT ved NTNU, og har ikke hørt om festivalen.

– Det høres ut som det er en roligere festival for de som er spesielt interesserte. I tillegg er det kanskje litt mye drikkefokus hos studenter generelt, som denne festivalen kanskje ikke har, sier Kristiansen.

Kristiansen hører på alt av musikk til vanlig. Det går mye i Radiohead eller livlige låter når hun skal trene.

– Jeg er litt dårlig på å legge merke til plakater rundt meg, så kanskje festivalen burde prøve å komme seg mer frem på sosiale medier, forteller Kristiansen.

Kamfest åpner også opp muligheten for at musikkstudentene kan delta som frivillige. Musikkstudent Sofie Glaser går tredjeåret på bachelorprogrammet i utøvende musikk med klassisk sang ved NTNU, og er en av de frivillige.

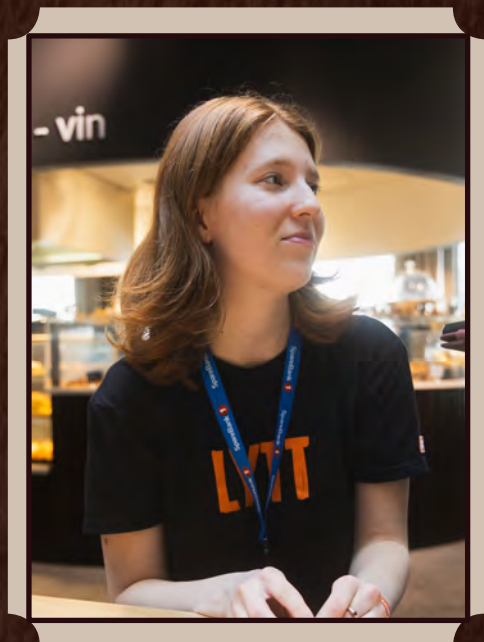
– Jeg tror det er veldig viktig at det er mye å velge mellom ved at vi har mange ulike sjangere og kulturtilbud, sier Glaser.

Glaser har en klar oppfordring til Trondheims studenter.

– Man tenker fort at festivalen bare er for de som er interessert i denne typen musikk fra før av. Jeg tror de fleste hadde fått en fin opplevelse av å prøve det ut. Det spørs bare om man får vite om festivalen.



DRIKKEFOKUS: Ingeniørvitenskapstudent Ragnhild Kristiansen synes at studenter fokuserer mye på drikking og at Kamfest derfor forsvinner i bakgrunnen.



ÅPENT SINN: Musikkstudent Sofie Glaser mener Trondheims studenter burde prøve å gå på en Kamfest-konsert.

## ET FARGESPILL AV MULIGHETER

Musiker Alva Rasmussen spiller bratsj i Absalon String Quartet, en av gruppene som optrådte på årets Kamfest. Hun studerte ved Det kongelige danske musikkonservatorium i København, der hun møtte sin kvartett.

– Jeg visste ingenting om klassisk musikk før, og ville egentlig bli popstjerne. Men det var ikke plass til meg på kulturskolen, siden de prioriterte sang til tiåringer. Derfor begynte jeg med fiolin og etter hvert ble det bratsj, sier Rasmussen.

En vanlig dag for Rasmussen består av å øve med kvartetten, etterfulgt av middag og litt lesing. Det er ikke ofte musikk og fritid har vært atskilt i hennes liv.

– Jeg dro til København på grunn av studentmiljøet. Det er sjelden at man ser et musikkstudium uten hierarki. Slik var det i København, og det var veldig befriende, forteller Rasmussen.

Det er tredje året på rad Absalon String Quartet deltar på Kamfest. Etter å ha tatt andreplassen i konkurransen Trondheim International Chamber Music Competition og vunnet publikumsprisen i fjorårets utgave er de tilbake. I år skal også Rasmussen være med på mesterkursene for å undervise musikk-elever og studenter.

– Det er ganske imponerende med det klassiske musikkmiljøet at man veldig fort kommer i kontakt med de aller beste. For eksempel Antoine Tamestit, en av verdens beste bratsjister, som dukker opp og gir mesterkurs til Trondheims musikkstudenter mellom konsertene sine, sier Rasmussen.



BEFRIENDE: Bratsjist Alva Rasmussen forteller at det beste med å jobbe med klassisk musikk er alle menneskene man blir så nær.

Rasmussen oppfordrer Trondheims musikkstudenter til å stoppe opp og tenke over hvorfor man gjør det man gjør.

– Det er så herlig å kunne jobbe med musikk og legge vekk forventninger, krav og prestasjonspress og være åpen for mulighetene som kommer istedenfor begrensingene som legges på dagens musikere.

## EN ANNERLEDES KULTUROPPLEVELSE

Særpreget til Kamfest ligger i at det arrangeres i september, slik at alle studenter får mulighet til å delta. Utvekslingsstudent Jonathan Funk Neumann fra Aarhus universitetet i Danmark mener det høres ut som et bra kulturtilbud.

– Utvekslingsstudenter kommer til Trondheim for kulturopplevelser i byen. Jeg synes det høres ut som en spennende festival selv om jeg ikke har hørt om den før, sier Neumann.

Neumann tar en master i bioteknologi og «chemical engineering». Han føler at Kamfest har et stort potensial.

– De har jo studentvennlige priser og mange gratis arrangementer, men jeg har ikke sett noe reklame på universitetet. Det hadde kanskje tiltrukket flere studenter, forteller Neumann.

Årets festivalbudskap handler om å virkelig lytte til musikken rundt seg. Det beskrives som en lytteaksjon.

– Det er så mye støy og lyd rundt oss hele tiden, men lytter man egentlig? Det er det vi ønsker å oppfordre til under Kamfest, stopp opp og lytt godt etter. Man kan alltid bli flinkere til å lytte til hverandre, utdyper Vik. **ud**



FOR ALLE: Utvekslingsstudent Jonathan Funk Neumann sier at Kamfest høres ut som et bra kulturtilbud for alle studenter uavhengig av musikksmak.



# MUSIKKVISS

TEKST: Erlend Omland | ILLUSTRASJON: Anders Køhl

1. Hvilket ord beskriver dette: «Person, oftest jente eller ung kvinne, som følger og søker kontakt med popstjerner eller musikkgrupper»?
2. Hva het låten som Kygo kom ut med i sommer? Den er en house-remiks av en låt av Erling Braut Haaland.
3. Hvilken singel var gjennombruddet til Lorde?
4. Hvilken musikkgruppe var Michael Jackson medlem i som ung?
5. Hvilken rapper fra Florida, med navn lik en indisk krydderblanding, er den første rappartisten som har fått musikken sin spilt i verdensrommet?
6. Hvor gammel ble Dolly Parton?
7. Hva heter strømmetjenesten der mange av rapperne på 2010-tallet fikk gjennomslag?
8. Nevn et av musikkradioprogrammene på Radio Revolt.
9. Hvilket land kommer elektronikaduoen Daft Punk fra?
10. Hva heter musikk sjangeren som ofte spilles i bakgrunnen av videoer med biler som drifter på Tiktok?
11. Hva heter rockefestivalen som arrangeres i Jotunheimen hver sommer? Festivalens navn inneholder navnet til en av Norges mest kjente landsmålsforfattere.
12. Hva var det virkelige navnet til Myllarguten?
13. Hvilken norsk artist varmet opp for 6ix9ine som 13-åring? Han slapp albumet *Valget å gå, og vi gikk* i 2025.
14. Hva heter det tidligere hjemmet til Edvard og Nina Grieg? I dag er det et museum.
15. Hva heter NRK-nettsiden der uetablerte norske artister kan eksponere musikken sin?
16. Hvilken duo vant Fritt ords honnør i år, en tildeling som skapte stor debatt?
17. Hva heter debutalbumet til Cezinando?
18. Hvilken amerikansk artist er kjent som «Mr. Dynamite», «The Hardest-Working Man in Show Business», «Minister of New Super Heavy Funk» og «Godfather of Soul»?
19. Hvilket amerikansk hardrockband består av vokalist Steven Tyler, bassist Tom Hamilton, trommeslager Joey Kramer og gitaristene Joe Perry og Brad Whitford?
20. (Doble poeng) Hvilken svært kjent sang av Beach House har Kendrick Lamar samplet i «Money Trees», der den spilles baklengs?

## Hvilken komponist ble du?



**0–7 poeng: Antonio Vivaldi.**  
Du har noen få slagere, men har egentlig et ganske lite imponerende repertoar.



**8–14 poeng: Arnold Schönberg.**  
Du er en kreativ sjel, men pass på at kreativiteten ikke tar overhånd.



**15–20: Johann Sebastian Bach.**  
Du er en musikk gud. Folk hyller deg den dag i dag, selv om det er nesten 300 år siden du døde.

# Tøyen Holding - Tøyen Holding 4ever

TEKST: Oliver Aarhaug Andersen  
ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Det gode selskap er tilbake på børs, og de har fått med seg internasjonale investorer.



Albumomslag: Mutual Intentions AS

Det har vist seg å gå tre år mellom hver gang duoen i Tøyen Holding slipper album, og etter tre lange år er de tilbake. Mest Seff og Fredfades briljerer med en solid sammensetning av groovy beater og spennende samarbeid fra inn- og utland, for selv om dette er et norsk rappalbum, rappes det også på engelsk, svensk, spansk og fransk.

På låten «247-365-413» rapper Fredfades sammen med DJ Lucas om hvordan Tøyen Holding rekrutterer fra Amherst til Tøyen, hvor 413 refererer til Amherst sitt retningsnummer. Ikke bare vitner det om godt samarbeid, men også at *Tøyen Holding 4ever* (TH4) er deres mest internasjonale album hittil.

De engelske innslagene kommer blant annet fra ikoner i amerikansk rapp som Boldy James og The Alchemist, hvor sistnevnte har produsert låter for blant annet MF DOOM, Nas, og Kendrick Lamar. På TH4 medvirker amerikanerne til Fredfades sin spenstige produksjon på låten «Blowing Peppermint».

Det svenske og spanske kommer frem i «Intro» hvor Mest Seff selv rapper på fem språk. Kjente fjes fra tidligere bidrar og på albumet. Blant dem finner vi KingSkurkOne og Moggger som har god dynamikk på låten «Fuck Toys».

Det franske kommer rett fra hjertet av Paris i form av naturvinsprinsen Clovis Ochin som leverer rolig rapp sammen med briten Sonny Jim på låten «Untitled». Ingen vet hvordan Tøyen Holding har fått tak i så mye internasjonalt talent, men det vitner om den kostbare livsstilen som er gjennomgående i alle låtene deres og hvilke sirkler de vanker i.

Rappen dreier seg om alt fra Europas mest eksklusive viner, til hvordan Mest Seff har 16 ting han må lade i låten «Ærbe». Tilbakeblikk kastes til *Tøyen Holding 2* (TH2) på låten «Lærte koden», hvor gjengen diskuterer å bryte brød sammen med Chirag i kjent stil.

Kjent stil definerer også albumet, da det føles som en spirituell oppfølger til TH2. Teksten er like fengende og referansene er både morsomme og drøye. De rapper

om alt fra å være like sprengt som Dynamitt-Harry i «Lærte koden», til å skrive klassikere som Anne Frank i «Untitled». Beatene minner om de vi finner i TH2, men inneholder også friske pust fra nye sjangre og instrumenter.

Over hele linjen danner albumet et godt gjennomført lydbilde med trekk fra hiphop, jazzrapp, undergrunnsrapp og alle spenstige melodier Fredfades samler og produserer. *Tøyen Holding 4ever* skriver seg inn i en lang rekke solide album fra duoen, og er forhåpentligvis ikke deres siste.



1. Groupie 2. «Kygo Jo (feat. Lyrng) - Kygo Remix» 3. «Royals» 4. Jackson 5 (The Jacksons godkjennes) 5. Denzel Curry (Zel og Zeltro godkjennes) 6. 80 år gammel 7. Soundcloud 8. Punsj, Sagtann, Feben, Høy Pøls, På Tirsdag, Blytforting, Postblueskollektiv (PBK) 9. Frankrike 10. Drift phonk (phonk godkjennes) 11. Vinjetrock 12. Torgeir Augundsson (Torgeir Augundsson godkjennes) 13. Ari Baigora 14. Trolldhaugen 15. NRK P3 Utrøtt 16. Karpe (Karpe Diem godkjennes) 17. Cez 4 Prez 18. James Brown 19. Aerosmith 20. Silver Soul



Dusken kultiverer:

# Halloweenkostymene du har i klesskapet

Slutten av oktober kommer fortære enn du tror. Her er kostymer for deg som ikke har penger eller tid (eller lyst) til å gå på Artilæll.

TEKST: Johanne Stokland | ILLUSTRASJON: Kaja Søren

### En person: Hvor er Willy?

For deg som ønsker å gjemme deg hele allehelgensaften, så er *Hvor er Willy?* et kostyme for deg. Det er tydelig at striper er høstens mote, så det må jo finnes en rød og hvitstripete topp i et eller annet klesskap du kjenner eieren til. Eventuelt kan du også kjøre en svart-hvitt-Willy eller en fargeblind Willy. Ellers trenger man egentlig kun noen blå jeans. Du kan også gjøre det mer avansert. Da kan du stjele stokken fra en gammel mann, de falske brillene til din lokale hipster og luen til et barn. Eller så kan du kjøpe dem, da.

Bonuspoeng: Gjem deg for vennene dine hele kvelden og beveg deg kun i store folkemengder. Da kan de lete etter Willy under årets halloweenfeiring.



### To personer: Fireboy and Watergirl

En god barndom inkluderer selvsagt konfliktfylte ettermiddager med *Fireboy and Watergirl* på pc-en. Dette kan være et bra kostyme for en duo som konstant blir separert. Her trengs det litt mer utklippsarbeid, da man absolutt bør ha de verdenskjente tastene festet på brystet: Watergirl med tastene WASD og Fireboy med piltastene. Dersom man har to hårbøyer liggende kan man også slenge på en flamme på hodet til Fireboy og en dråpe over Watergirl. Til slutt må man bare ha på litt klær, gjerne helblått og helrødt. Og ikke vær bekymret for om noen ikke forstår hva dere er kledd ut som, for dette blir også en fin måte å sortere ut hvem det er vits å bli venn med.

Bonuspoeng: Mal kroppene deres rød og blå.

### Tre eller flere personer: Alvin og gjengen

Dersom du har hele to venner har du mulighet til å kle deg ut som alles favorittkorn. Finn en grønn og en blå T-skjorte og sleng på en svær A på en rød T-skjorte. Selv om ekornene ikke går med bukser, ønsker ingen å bli utsatt for blotting denne halloweenen, så gjerne ta på bukser. Dersom man ønsker et litt mer detaljert kostyme kan man finne en ekornhale og ta på litt ekornsminke. Man skal heller ikke glemme kjærestegjengen Chippettes. Her handler det om å kle seg i ensfargede antrekk i rosa, lilla og grønt. Da fungerer kostymet for en gruppe på seks stykker.

Bonuspoeng: Ha med en heliumballong for å gjenskape de vakre røstene til de skjønneste ekorntrioene. Bruk helium på eget ansvar.



## Det nyeste fra Radio Revolt!

Live på radiorevolt.no eller som podkast på Spotify

- Hjem
- Musikk
- Underholdning
- Kultur
- Morgen

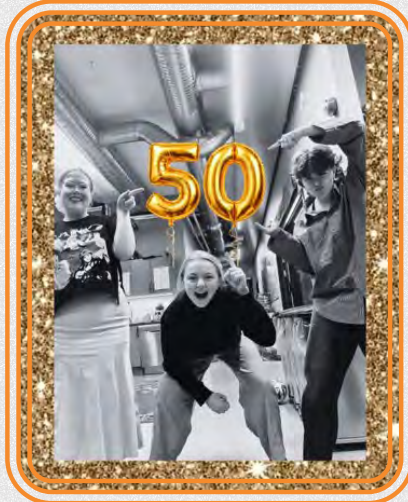
### Lytt på nytt

«#166 Bergen er 'verdens nest beste by!'»  
I en verden stappfull av «fake news» er det jaggu godt at gjengen i Lytt på Nytt finnes. Noen har hevdet at Bergen er verdens nest beste by (WTF?!). Nå skal det bevises en gang for alle at Bergen suger, eller? Vi skal snakke om noe vi aldri har snakket om før: bilforsikring! Lol, neida, Trump. Thomas har også gitt oppdrag til Mathias, Emma og Anna. Han vil vite hvor de beste stedene å filme med Metabrilletter er. Lytt på Lytt på Nytt da vel!



### Regnbueverden

«Regnbueverden #50 - Tuck er tuck og Regnbueverden er 50»  
Vet du hva Regnbueverden er? Ikke? Null stress! I anledning vår sending nummer 50 gjenintroduserer vi oss til våre kjære lyttere. Vi forteller om hvordan programmet startet, mimrer tilbake til det store lesbiske året 2024 og drømmer om hvordan sending 100 ser ut. Om du er glad i milfer, tidskapsler, fest og lovbrudd er dette sendingen for deg!



### Sagtann

«GUTTASENDING XD #BANGERS»  
Sagtann er tilbake med ny episode og serverer deg som alltid god elektronisk musikk. Da våre kjære sagtannjenter, Maria og Sofie, dessverre meldte avbud, ble det naturligvis duka for ei guttasending. Atle og Embret holdt seg unna griseprat, øl og baris. De styrte skuta gjennom ei variert sending, som begynte med ambient og slutta med Skrillex. På reisa finner du garantert låter som sklir rett inn i ditt neste DJ-sett eller i spillelista di. Vær der, eller forbli firkanta!





# Kulturkalender

Uhyggelige tider med kulde og halloween nærmer seg. La kulturarrangementer legge til rette for mer komfortable forhold.

## Filmpremiere: *Suser avgårde* (2026)

Når? Fra 9. oktober

Hvor? Trondheim kino

Fire venner i slutten av tjuetårene bekymrer seg for overgangen til voksenlivet. Det er en kjent problemstilling, men her tar hele filmen inspirasjon fra deLillos' mange sangtekster. Og derfor er det også bemerkelsesverdig at en rekke unge artister har covret nevnte låter til filmens lydspor. Dette blir en av de største norske premierene denne høsten, og med en ung produksjon lover det svært godt for fremtiden.

## Musikkbingo med Skrellex

Når? 9. oktober, klokken 21:30

Hvor? Underground Nightclub og Pub

Dragqueen, artist, aktivist og DJ Skrellex tar over Underground for en kveld med musikk i form av bingo. Skrellex har med seg «sprø» premier og lover herlig kaos hele kvelden. Miksen av dragqueener og bingo tar studentene med storm, og nå kommer også musikk inn i bildet. Jeg gleder meg i hvert fall til dragqueenene tar over musikkvissen på Samfundet.

## Improshow: Pø om Pø

Når? 13. oktober, klokken 21:00

Hvor? Vuelie, Samfundet

Både den scenevante komikeren og den tilbaketrukne statisten er invitert til improkveld på Vuelie i regi av Kulturutvalget. Arrangementet består av publikumsdeltakelse i varierende grad. Kvelden starter med improleker, og det er også lovnad om at publikum selv kan bli improstjerner i løpet av kvelden. Det må i tillegg nevnes at arrangementet er helt gratis.

## Skrivesirkel

Når? 14. oktober, klokken 18:00

Hvor? Feministhuset

Hvis du har våknet en søndags morgen og oppdaget at «Oi, her var det et nytt og langt notat». Uansett om dette var din oppvåkning som den nye Ivar Aasen, eller bare en avansert versjon av «hvor er fu», er Feministhusets skrivesirkel et sted du kan dele dette. Den største forskjellen denne kvelden er at her skal du skrive til deg selv. Hvor ofte tar du deg tid til en dypere selvrefleksjon?

## Forestilling: Moderskipet

Når? 16. – 18. oktober

Hvor? Rosendal teater

Frasen «memento mori», husk at du skal dø, kjenner de fleste til. På Rosendal teater vil de derimot snu dette på hodet. Kamsvaag, Leth, Popović skal sette fokuset på fødselen og kroppene som føder oss. De foreslår «memento nati», husk at du har blitt født. Rosendal teater er kjent for å fortelle abstrakte og mer eksperimentelle historier, og *Moderskipet* vil ikke være et unntak.

## Konsert: Pushwagnergruppen

Når? 17. oktober, klokken 23:59

Hvor? Vuelie, Samfundet

Dagens norske band skilte ofte med sin tilstedeværelse på scenen. Her er Pushwagnergruppen intet unntak, men kanskje heller et prakteksempel. Deres opptredener kan by på alt fra samarbeid med performancekunstnere til overdådige kostymer og rekvisitter. Og selvfølgelig deres rituelle kunstverknusning. At gruppen vil by på seg selv helt gratis gjennom 23:59-konsertene gjør at dette blir høstens desidert største gratiskonsert.

## Ulydighetskurs

Når? 20. oktober, klokken 17:00

Hvor? Klubben, Samfundet

Denne tirsdagen tar Studenter for Palestina ansvar for studentenes engasjement. Under deres ulydighetskurs vil man lære hvordan man kan drive sivil ulydighet på en sikker måte. Her vil det bli fysisk og studenter for Palestina reklamerer blant annet for mulighet for å få erfaring med hvordan man kan bli båret av politi.

## Forestilling: Astrid Lindgrens Ronja Røverdatter

Når? 23. – 27. oktober

Hvor? Storsalen, Samfundet

Studentersamfundets Interne Teater velger en svensk og klassisk retning for semesterets storsatsning. Astrid Lindgrens Ronja Røverdatter er en av Skandinavias mest kjente barnebøker og SIT gjør skal sørge for å gi Trondheims studenter en tiltrengt påminnelse om dens betydning. SIT skal reklamerer samtidig for at denne versjonen er mer voksen enn boka. Hvor skummel og utfordrende dette gjør fortellingen, må man nesten finne ut selv.

## Folkeverksted Trondheim: Kurs i søm, reparasjon og redesign!

Når? Hver tirsdag, klokken 17:00

Hvor? Møllenberghjørnet

Trondheims studenter inviteres til kurs om søm, reparasjon og redesign. Her vil man kunne fikse favorittbuksa med det uheldige hullet midt i skrittet, eller få sydd opp den litt lange buksa du bare måtte ha fra brukmarkedet. Kan du ikke sy? Fortvil ikke. Dette er et gratis kurs, så fremst du er under 24, ment for deg både med og uten forkunnskaper.

# STRIPE

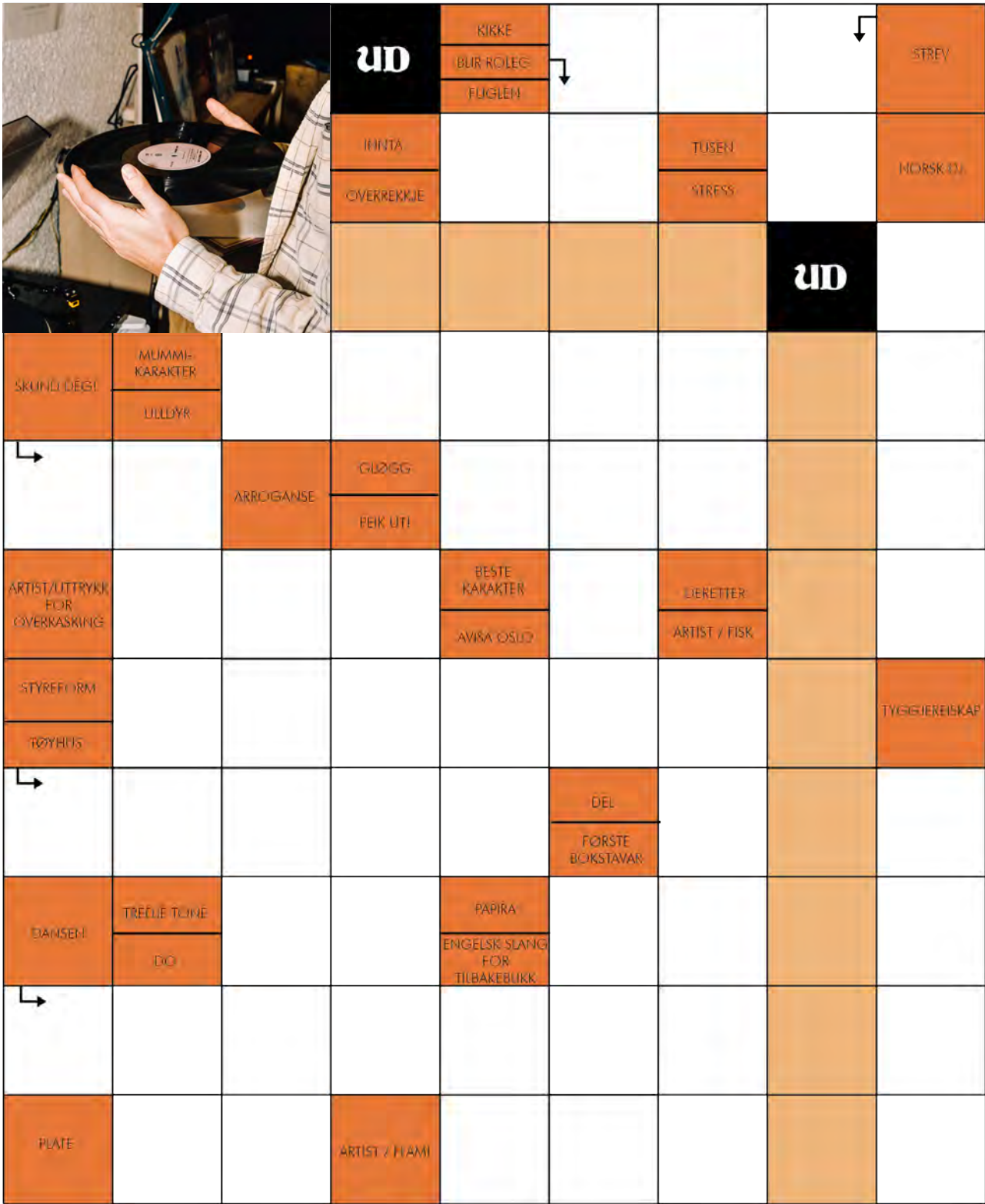
ILLUSTRASJON: Anders Køhl





# Nynorsk Kryssord

TEKST: Ingve Aleksander Hetland | FOTO: Annlaug Marie Evjenth Sørhaug



Send inn løsningsforslaget til [avisredaktor@studentmediene.no](mailto:avisredaktor@studentmediene.no) innen 21.10.2026 og vær med i trekningen av en flott premie!  
Førre utgåve sitt løysingsord var «lun og god».

## REFORM- OG REVOLUSJONSKVISS

KVISSMESTER: Hans Einar Tuhus Fuglum

1. Hvem ble ansiktet på terroren under den franske revolusjonen?
2. Hvor mange teser spikret Martin Luther på kirkedøren?
3. Hvilken tittel tok Oliver Cromwell etter at Karl I av England ble henrettet?
4. Hvilken britisk statsminister avskaffet slaveri i det engelske imperiet, og fikk senere en tesort oppkalt etter seg?
5. Hvilken farge fikk flagget til Libya etter kuppet til Muammar al-Gaddafi?
6. Hva heter mannen som etablerte den romerske republikken i 509 fvt.?
7. I hvilket land forekom bokseropprøret («The Boxer Rebellion»)?
8. Hvor mange irer ble drept under «bloody sunday» i 1972?
9. Hvem grunnla den nåværende femte franske republikken?
10. I hvilket land startet den arabiske våren?
11. Når ble den revolusjonerende oppfinnelsen ostehøvelen patentert?
12. Hvor mange kommuner hadde Norge før kommunereformen i 2017?
13. Hvilken revolusjonær politiker og redaktør fra den franske revolusjonen ble drept mens han satt i badekaret?
14. Hva heter den moderne kjemiens far som ble halshugd under den franske revolusjonen?
15. Hvor mange runder spinner en vanlig LP-plate per minutt?
16. Hvem revolusjonerte høydehoppsporten med sin innovative teknikk under OL i 1968?
17. Hvor mange år med «fred» hadde Europa mellom Napoleonskrigene og første verdenskrig?
18. I hvilken by startet den industrielle revolusjonen?
19. Hvor mange eidsvollmenn var det?
20. Hva er den lengste sangen i The Beatles sin diskografi?

1) Maximilien Robespierre 2) 95 teser 3) Lord Protector 4) Earl Charles Grey 5) Grønt 6) Lucius Junius Brutus 7) Kina 8) 13 (14) irer 9) Charles de Gaulle 10) Tunisia 11) 1925 12) Jean-Paul Marat 14) Antoine Lavoisier 15) 33,3 runder 16) Richard «Dick» Fosbury 17) 99 år 18) Manchester 19) 112 20) «Revolution 9»

### HVA SLAGS REVOLUSJON ER DU?

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp



0-5 POENG:  
MILITÆRKUPP

Ikke alle kan være populære, da er det rå makt som gjelder. Du kjører stridsvogn og går kledd i kamuflasje. Du kaprer makten mot folkets vilje. Metodene dine er harde og intensjonene dine er dårlige.



6-10 POENG:  
FOLKEOPPRØR

Folkeopprør vekker romantiske visjoner av enkle folk som vet best. Dessverre viser det seg at maktelitene noen ganger faktisk vet best. Unngå anarki, la de profesjonelle regjere.



11-15 POENG:  
REFORMASJONEN

Kirken trengte endringer, og det kunne Martin Luther tilby. La folket lese Bibelen selv ved hjelp av en heftig, teologisk organisasjonrestrukturering. Men husk visdommen fra kirkens eldre, ellers blir alle sin egen Gud.



16-20 POENG:  
POPULÆR REFORM

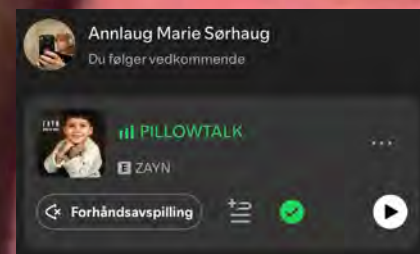
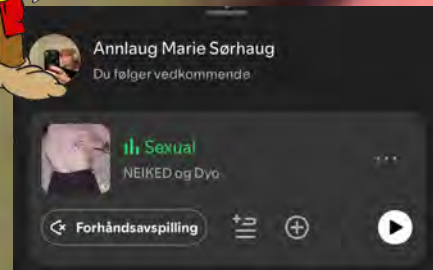
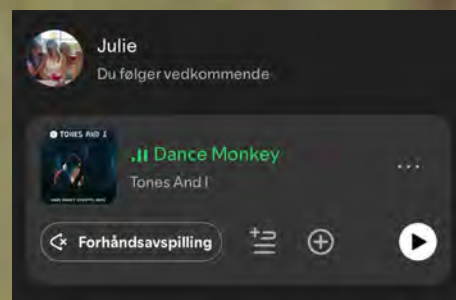
Politisk motstand hører også demokratiet til. Dersom de maktesløse ikke har reell tilgang til politikk, kommer de til å jobbe mot borgerkrig.



# SPITPOSTEN

## Frå lågtysk, erting krenking og sånn.. . dokker væt

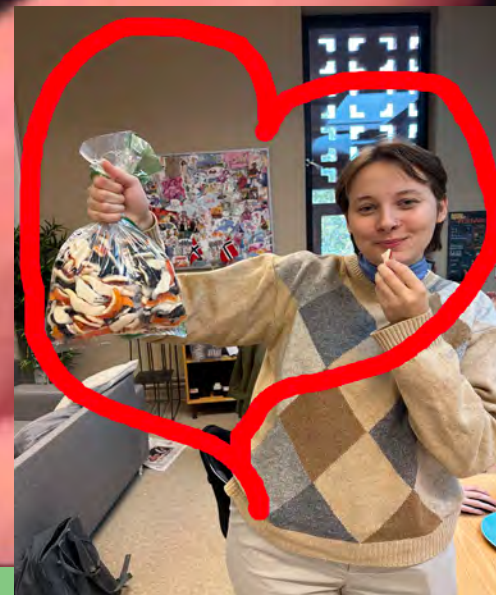
Registrerer  
 ...at glapp ut av munnen første gangen  
 ...at hvorfor har ikke DU sterilisert deg???  
 ...at når søsteren din har det  
 ...at hvem hadde sex først?  
 ...at de va vel mæ?  
 ...at vi liker stående, og dere liker liggende  
 ...at vegetarfårikål  
 ...at ... bare kål?  
 ...at ... bare kåt.  
 ...at jeg ble unnfanget på H-helg  
 ...at bitch  
 ...at pussysshots med vann  
 ...at koffør ikkje bare kokkvold  
 ...at det ER her det er party  
 ...at ntnui haien kommer  
 ...at kunstnerisk frihet  
 ...at Siv Anita  
 ...at Geir Olav  
 ...at Siri Pernille  
 ...at Ingrid  
 ...at kollokvie på Hølet  
 ...at atina vis  
 ...at jævlig kort registrerer egentlig  
 ...at veldig bra grafikert egentlig, og veldig bra jobba e  
 ...at I need an illu  
 ...at im holdning out for an illu to the end of the night  
 ...at når var sist du klippa barten  
 ...at det er snart ikke mer munn igjen  
 ...at nødWendyvis



Utgavens dyr: Godterikrokodille

De kommer i flokk, gjerne på rundt 3kg. Kjøper ikke du 3kg godterikrokodiller hver gang du kjøper godterikrokodiller? Det regnes faktisk som dyreplageri da godterikrokodillene ikke vil trives og bli ensomme. Ensomhet er nr. 1 dødsårsak blandt godterikrokodiller fordi det spres falsk informasjon av smågodtprodusenter som kun vil tjene penger og ikke tenker på godteridyreveldferd. Shame on you. Spread the word. Save the godterikrokodiller.

Sksksksksksksksksksksksks



KVINNEHAT

DA,MN tamponer og  
bind burde vært  
gratis by the way



En av våre avistegnere har tilsynelatende blitt kidnappet av den finske ambassade, om noen har sett ham, eller er finsk-kyndige, vil vi veldig gjerne ta i mot deres hjelp.



# BRÖLE FANTEN

TEKST: Xx.\_Destroyer\_.xX og Pørni Frekkstad

Det startet med at et medlem av Six Pack-praten skal visstnok ha omtalt et medlem av Brølefanten som «jævla kjærring». Da Brølefanten konfronterte Six Pack-praten med dette, var svaret: «Det var jo etter 6 øl da så...»

Vi tok også opp at det eneste kvinnelige medlemmet av Six Pack-praten, nå en brølefant journalist, hadde blitt kalt «fake presse», til tross for at hun hadde pressepass. Vi kan selvfølgelig ikke konkludere med noe som helst, men Brølefanten kan jo ikke annet enn å stille det meget seriøse spørsmålet: Var det fordi hun var kvinne? Seks pakke praten praktisk nok på sin side «husker ikke» at dette skjedde.

Andre gullkorn Brølefanten selv har fått høre fra Six Pack-praten inkluderer:

«Det hadde vært lettere å være kvinne.»

«Voldtektsparken er lættis» sagt hele to ganger, for sikkerhets skyld.

«Jeg liker rumpeøl.»

«Det er søtt da» – sagt som svar til Brølefanten som presse.

Men det stopper ikke der.

Brølefanten observerte også en underredaktør snike i do-køen foran seks snille, søte og tålmodige kvinner. Som om ikke det var nok, ble toalettsetet observert stående åpent etter at six seven gutta hadde vært på ferde.

Dette er alvorlige tider for Fittblekka.

Kulturen er satt på prøve. Tilliten til gutta er tynn. Toalettsetet står åpent. Og dersom Six Pack praten fortsetter på denne kursen, ser fremtiden mørk ut.

Brølefanten følger utviklingen nøye.







# Ikke sett tannhelsen på sidelinja

Tannhelsen spiller en viktig rolle når du skal prestere –  
enten det er på banen eller skolebenken!



**Oris Dental – Tannhelse på dine premisser**

Opplev landets største tannhelsekjede,  
med over 80 klinikker fra Alta i nord til Søgne i sør.  
Scan QR-koden for å bli bedre kjent med oss.



**ORIS DENTAL**